



SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:  
Järjestöjen sote-muutostuen  
yhteistyökokonaisuuden  
tulosten/vaikutusten arviointi

LOPPURAPORTTI 8.9.2023

# Sisällys

1. Taustaa: hankkeen toimeksianto, sisältö ja aikataulu
2. Tulokset vuodelta 2023 ja muutokset vuoteen 2022
3. Johtopäätökset ja koonti ulkoisesta arvioinnista
4. Suosituksia jatkokehittämiseen

# FCG.

## 1. Arvioinnin tausta, tavoitteet sekä toteutus

# Tausta, tavoitteet sekä toteutus

- SOSTEn ja alueellisten verkostojärjestökumppaneiden muodostama Järjestöjen sote-muutostuen tehtävänä on tukea järjestöjä varmistamaan paikkansa ihmisten osallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin sekä turvallisuuden takaajina sote-uudistuksen jälkeisessä Suomessa.
- Järjestöjen sote-muutostuen tavoitteet vuosille 2021-2023 olivat vakiinnuttaa järjestöjen roolit ja toimijaverkostot hyvinvointialueiden ja kuntien kumppaneina, selkiyttää järjestöjen merkitystä hyvinvointia ja terveyttä edistävässä toiminnassa sekä sosiaali- ja terveystieteissä ja vahvistaa järjestöjen tietojohdantamista ja toiminnan näkyväksi tekemistä tukemalla kansallisen tietopohjan yhdenmukaistamista. Järjestöjen sote-muutostuki tukee järjestöjä hyvinvointialuevalmistelussa ja toimii yhteyksien avaajana julkiseen sektoriin päin hyvinvointialueilla sekä kansallisesti.
- FCG toteutti SOSTE ry:lle Järjestöjen sote-muutostuen tekemän työn tulosten ja vaikutusten ulkoisen arvioinnin. Arvioinnin tavoitteena oli selvittää, mitä lisäarvoa Järjestöjen sote-muutostuen toiminnasta oli ollut keskeisille kohderyhmille: sote-järjestöille, julkisille toimijoille (jotka olivat olleet mukana yhdyspintatyöskentelyssä ja järjestöyhteistyössä hyvinvointialueilla ja Helsingissä) sekä kansallisille toimijoille: sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Tarkemmat tiedot haastateltavien valintaprosessista ja haastateltavista löytyvät liitteestä 1. FCG:n tehtävinä oli laatia arviointisuunnitelma, toteuttaa arviointi sekä raportoida tulokset.
- Arviointia varten haastateltiin yhteensä 70 henkilöä: sote-järjestöistä haastateltiin 44 edustajaa (2/hva+2/Helsinki), julkisista toimijoista 22 edustajaa (1/hva+1/Helsinki) Järjestöjen ja julkisten haastatellut olivat nimenomaan alueilta ja kuvaavat sitä kokonaisuutta. SOSTEn eli koordinaation työ kohdentuu kansallisiin toimijoihin ja vain välillisesti alueille sisällön koordinaation kautta, siksi haluttiin jokaiselta alueelta tietoa. Lisäksi haastateltiin kansallisista toimijoista 4 edustajaa (2/STM ja 2/THL). Puolistrukturoidut yksilöhaastattelut toteutettiin alkuvuodesta 2022 ja keväällä 2023, ja ne toteutettiin joko Teams-puheluna tai puhelimen välityksellä.
  - Haastattelut koostuivat teemoittain sekä avoimista että suljetusta kysymyksistä (liite 1). Jokaista kohderyhmää haastateltiin omilla kysymyksillä yhtäläisten teemojen alla. Haastateltavat vastasivat suljettuihin kysymyksiin sovitulla vastausskaalalla. Jokaisessa suljetussa kysymyksessä oli myös mahdollisuus antaa valittua vaihtoehtoa selventäviä kommentteja, jotka kirjattiin ylös.
  - Vastauksia luokiteltiin uudelleen, jotta tulokset ovat luettavampia.
  - Tarkemmat tulokset vuoden 2022 haastatteluista löytyvät liitteestä 2 ja vuoden 2023 haastatteluista tästä loppuraportista.

## 1. Aloitusvaihe

- ✓ Sopimus
- ✓ Tarkennetun työ- ja arviointisuunnitelman laatiminen ja hyväksyttäminen
- ✓ Yhteistyömalleista ja palaverikäytännöistä sopiminen
- ✓ Työn aikataulus
- ✓ Haastattelurungon laatiminen ja hyväksyttäminen tilaajalla
- ✓ Haastateltavien nimeäminen ja yhteystiedot

## 2. Alkukartoitusvaihe

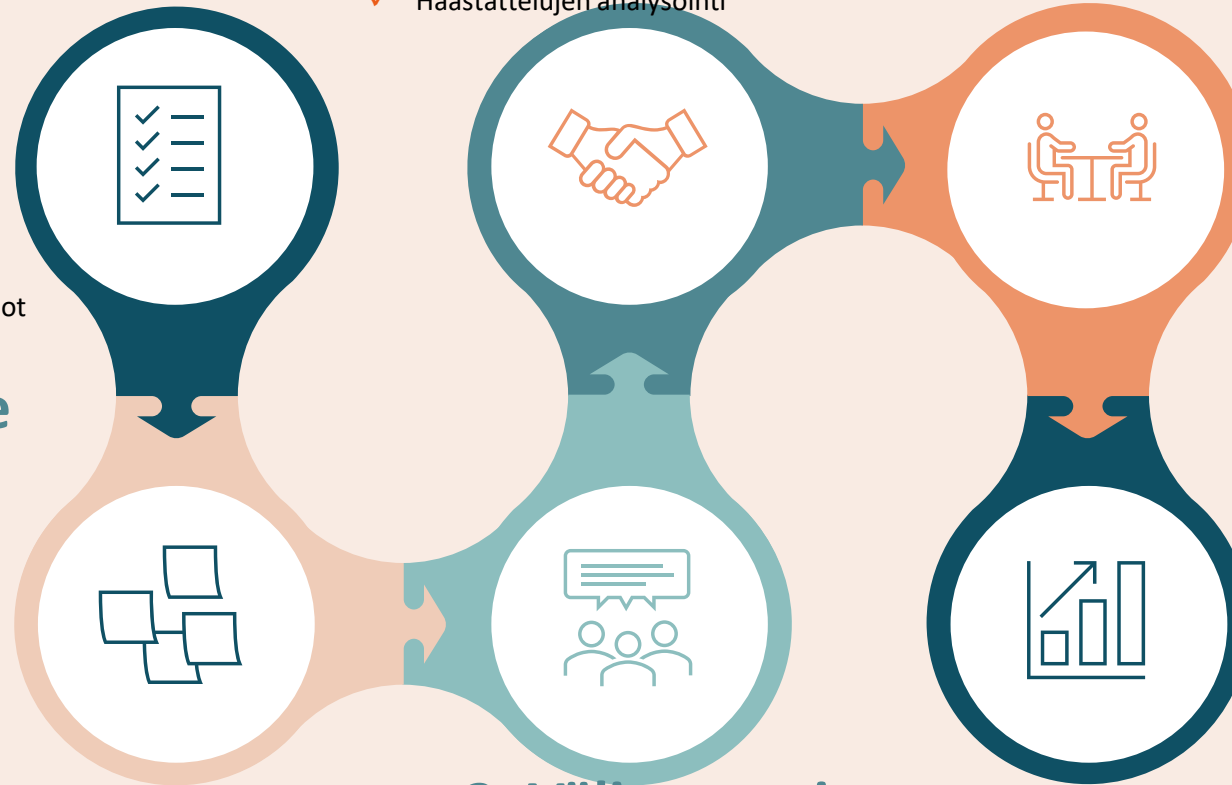
- ✓ Taustamateriaalien toimitus FCG:lle
- ✓ Arviointikeskustelut yht. x2: Järjestöjen sote-muutostuen tiimille ja Järjestöjen sote-muutostuen ohjausryhmälle
- ✓ Yhteydenotto haastateltaviin ja haastatteluajojen sopiminen
- ✓ Asiantuntijoiden haastattelut
- ✓ Haastattelujen analysointi

## 4. Seurantavaihe

- ✓ Arviointikeskustelut yht. x2: Järjestöjen sote-muutostuelle ja Järjestöjen sote-muutostuen ohjausryhmälle
- ✓ Yhteydenotto haastateltaviin ja haastatteluajojen sopiminen
- ✓ Haastattelut samalle kohdejoukolle kuin alkukartoituksessa
- ✓ Haastattelujen analysointi

## 5. Raportointivaihe

- ✓ Luonnosraportti: tulosten koonti ja suositukset jatkokehittämiseen
- ✓ Esittelyt yht. x2: SOSTEn johtoryhmälle ja Järjestöjen sote-muutostuen ohjausryhmälle
- ✓ Loppuraportti: toimenpiteet, johtopäätökset, suositukset jatkoon
- ✓ Esittelyt yht. x2: SOSTEn johtoryhmälle ja Järjestöjen sote-muutostuen ohjausryhmälle



## 3. Väliraportti

- ✓ Väliraportti ja esitys

# FCG.

## 2. Arvioinnin tulokset



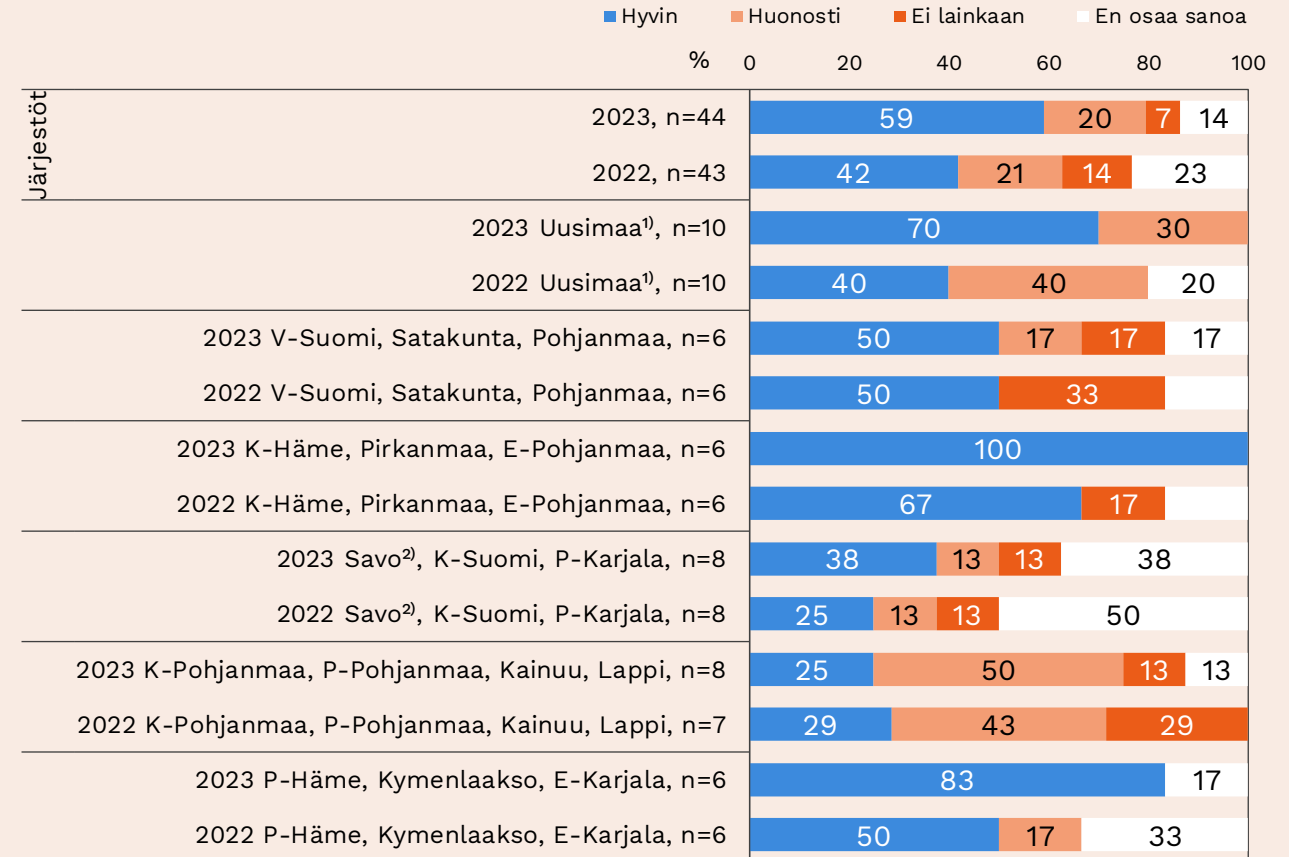
## Teema 1

Järjestöjen sote-muutostuen tuki  
järjestöjen roolien ja toimijaverkoston  
vakiinnuttamiseen hyvinvointialueiden ja kuntien  
kumppaneina

# Järjestöt: Yhteistyösuhteiden rakentuminen julkisen sektorin kanssa

- Miltei 60 % järjestövastaajista koki yhteistyösuhteiden rakentumisen Järjestöjen sote-muutostuen avulla toteutuneen hyvin, huonosti tai ei lainkaan 27 %.
- Hyvin –vastanneiden osuus oli vuodesta 2022 kasvanut 17 %-yksikköä.
- Parhaiten se oli toteutunut **Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella.
- Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella noin kaksi kolmesta arvioi tässä onnistumisen huonoksi.

Kuinka hyvin Järjestöjen sote-muutostuki on auttanut rakentamaan yhteistyösuhteita julkiseen sektoriin?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

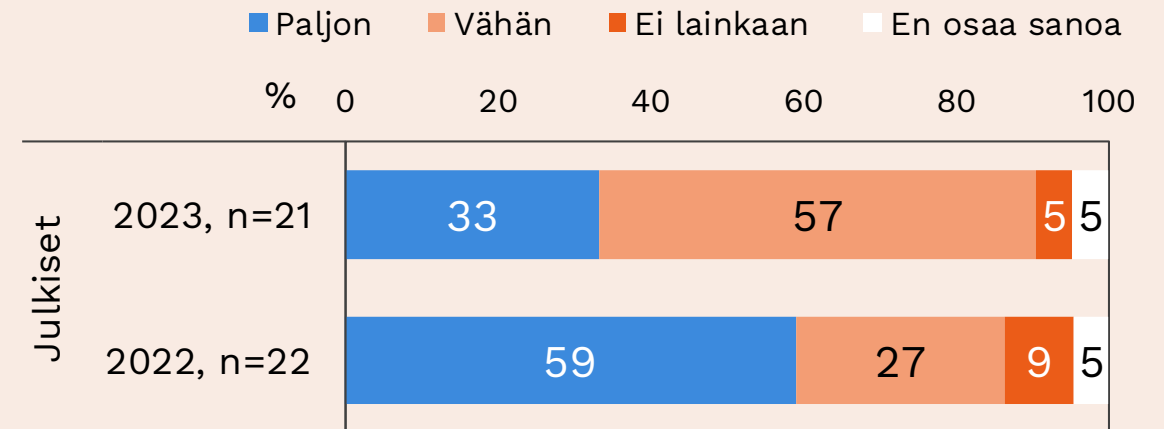
<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo



# Julkiset toimijat: Järjestöjen avaintoimijoiden löytäminen

Kuinka paljon olette saaneet Järjestöjen sote-muutostuelta apua oman hyvinvointialueenne sote- ja hyte-yhdyspintojen avaintoimijoiden löytämisessä?

- Kolmannes julkisista vastaajista koki saaneensa paljon apua Järjestöjen sote-muutostuelta yhdyspintojen avaintoimijoiden löytämiseen. Vähän/ei lainkaan tämän katsoi toteutuneen 62 %.
- Paljon –vastanneiden osuus oli pienentynyt 26 %-yksikköä vuodesta 2022.



# Yhteistyösuhteiden rakentuminen järjestöjen ja julkisen sektorin välillä

## Järjestöt

Järjestövastaajista suurin osa koki edelleen saaneensa apua Järjestöjen sote-muutostuelta yhteistyösuhteiden rakentamisessa julkiseen sektoriin.

- oli tuonut rakenteita yhteistyöhön, kumppanuusmalliin ja avustusyhteistyöhön.
- tiedotti hyvinvointialueiden rakentumisesta, vaikuttamisen paikoista, työryhmä- ja verkostovaikuttamisen paikoista oli aktiivista ja hyvää.
- kontaktoi aktiivisesti julkisen sektorin tahoja (kunnat, hva) ja saaneet heitä kuulijoiksi järjestön tilaisuuksiin.

Osa vastaajista koki edelleen, etteivät olleet saaneet apua Järjestöjen sote-muutostuelta tai se oli hukkunut kokonaisuuteen.

- Järjestötoimijoiden koettiin olleen paremmin perillä oman alueensa yhteistyöverkostoista
- Tuki ei ollut toivotunlaista ja oli aiheuttanut enemmän sekaannusta.
- Järjestöjen oli koottava rivinsä ja rakennettava yhteistyösuhteensa itse.
- Sosiaalipuolen asiat eivät saaneet tukea.
- Tukea saatiin järjestöjen keskinäisiin suhteisiin enemmän kuin julkiseen sektorin yhteistyöhön.

Merkittävä osa En osaa sanoa –vastanneista koki, ettei yhteistyösuhteiden rakentamisessa tarvittu Järjestöjen sote-muutostuen tukea.

## Julkiset toimijat

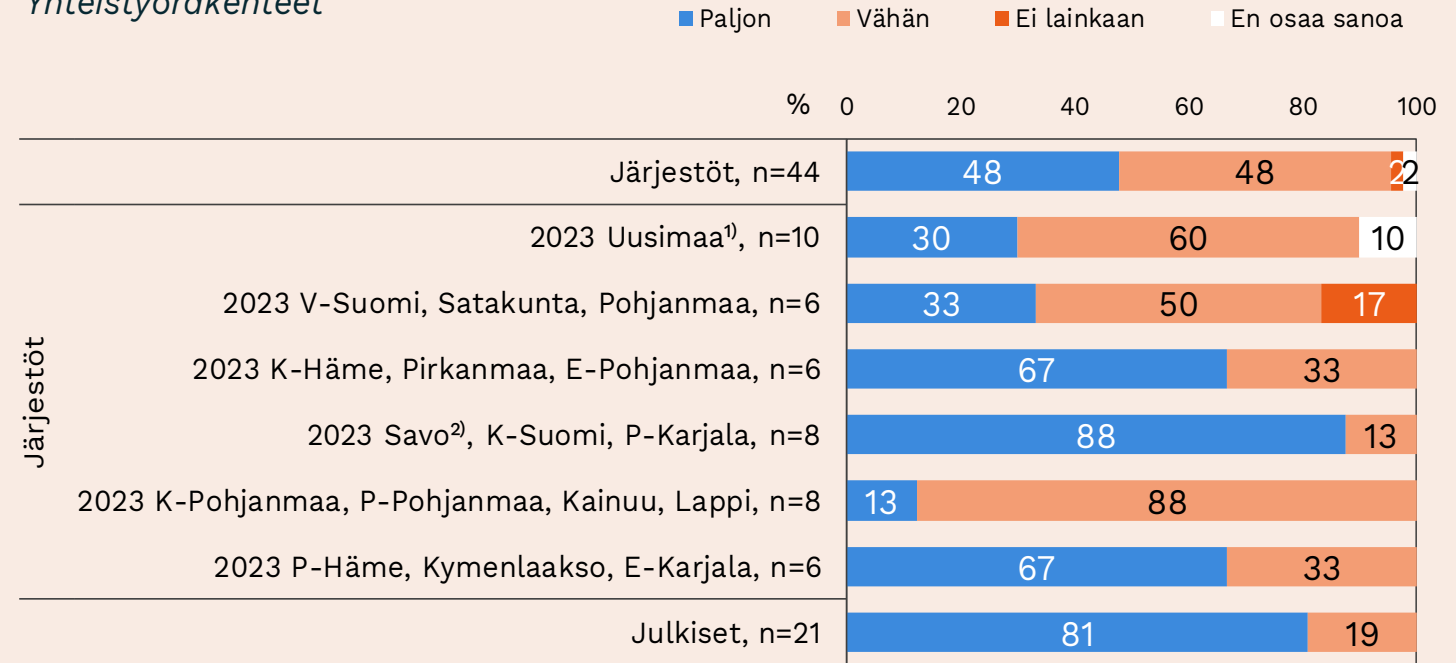
- Suurin osa vastaajista ei kokenut enää vuonna 2023 tarvetta apuun Järjestöjen sote-muutostuelta oman hyvinvointialueen sote- ja hyte-yhdyspintojen avaintoimijoiden löytämiseen.
  - Tuli apua yhteistyön alussa v. 2022 tai tieto avainhenkilöistä oli saatu jo aiemmin ennen Järjestöjen sote-muutostuen aloittamista työryhmiltä, omasta organisaatiosta tai yhteisen koontityön kautta.
  - Hyte-koordinaattori oli ehtinyt kontaktoida jo tarvittavia henkilöitä.
  - Rakenteet ja yhteistyökumppanit eivät olleet muuttuneet sote-muutoksessa ja vahvat järjestöjen verkostot ja kumppanuusryhmät olivat olleet olemassa jo pitkään.
- Osalle Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut muodostunut kumppaniksi.
  - Rakenteet olivat olemassa eikä konkreettisella tasolla tullut apua.
  - Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut mukana rakentamassa yhteistyötä, mutta Järjestöjen sote-muutostuen työ ei ollut pohjana yhteistyölle.
- Pieni osa vastaajista koki saaneensa Järjestöjen sote-muutostuelta paljon apua järjestöjen avaintoimijoiden löytämisessä, eivätkä olisi onnistuneet ilman sitä siinä.

# Järjestöt ja julkiset toimijat: Yhteistyörakenteiden selkiytyminen

- Noin puolet järjestövastaajista katsoi, että järjestöjen yhteistyörakenteet olivat tässä vaiheessa selkeitä.
- Julkisille vastaajille järjestöjen yhteistyörakenteet olivat selkeälle enemmistölle selkeitä.
- Selkeinä yhteistyörakenteita pidettiin **Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan** alueella.
- **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella vain kymmennys ajatteli yhteistyörakenteiden olevan selkeitä.

Onko järjestöjen asema selkiytynyt riittävästi tässä vaiheessa ajatellen järjestöjen rahoitusta ja yhteistyörakenteita?

## Yhteistyörakenteet



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöjen aseman selkiytyminen järjestöjen yhteistyörakenteiden kannalta

## Järjestöt

Noin puolet vastaajista koki, että järjestöjen asema oli selkiytynyt yhteistyörakenteiden osalta paljon.

- Verkostot olivat kasvaneet ja uudistuneet, uusi rakenne oli rakentunut ja selkiytynyt, vaikka työtä rakenteissa on edelleen, ainoastaan osittain vielä oli jäsentymättä joidenkin työryhmien kokoonpanot.
- Yhteistyörakenteet olivat syntyneet lähes kaikille alueille, se oli ollut yhteinen (=Järjestöjen sote-muutostuen ja järjestöjen) onnistuminen. Niiden asema oli yhä epäselvä ja siihen tulee vaikuttaa, että se on riittävän vahva. Muutokset koskivat erityisesti sote-järjestöjä, mutta välillä se unohtuu, kun keskitytään laajaan hyte-yhteistyöhön.
- Hyte-järjestöjen yhteistyö oli vahvistunut paljon viime vuosina.
- Järjestö oli päässyt osallistumaan moneen asiaan, olivat tulleet tutuiksi, ja tietoisuus heistä oli lisääntynyt
- Hyvinvointialue oli perustanut lakisääteisten vaikuttamistoimielinten rinnalle järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen.

Noin puolet vastaajista koki, että järjestöjen asema oli selkeytynyt yhteistyörakenteiden osalta vähän.

- Asema oli vielä täsmennyksenä, mikä vaikutti myös erilaisten yhteistyön muotojen kehittämiseen ja luomiseen. Ei luotettu, että olisi vielä luotu kestäviä tai pysyviä rakenteita, tai esimerkiksi ei ollut perustettu vielä järjestöjen vaikuttamistoimielintä ja oli päällekkäisiä työryhmiä.
- Yhteistyörakenteet suhteessa omaan hyvinvointialueeseen vähäiset, kumppanuussopimuksia ei oltu tehty.
- Rakenteita oli olemassa, mutta ne olivat osin sellaisia, joiden kautta ei voinut vaikuttaa (tilojen varaussysteemit), korkeintaan tietyn kohderyhmän/toimintatavan osalta näitä oli olemassa - ei laajemmin.

## Julkiset toimijat

Suurin osa vastaajista koki järjestöjen aseman selkiytyneen yhteistyörakenteiden osalta paljon.

- Tilanne oli selkeä, oli tehty tiettyjä tarvittavia täsmennyksiä, joita oli pitänyt tehdä.
- Järjestöjen yhteistyöasiakirja oli hyväksytty, mutta jalkauttamiseen vaaditaan viedä paljon työtä.
- Hyvinvointialueella oli yhteistyörakenteita valmisteilla ja osa jo toteutuksessa, hienosäätöä tarvitaan edelleen.
- Oli toimittu jo pitkään kuntayhtymä pohjaisesti, jolloin järjestöyhteistyötä oli jo mietitty laajasti.
- Järjestöfoorumi käynnistelee toimintaansa, missä näitä asioita edistetään edelleen, esimerkiksi parantamalla entisestään nykyisiä järjestöyhteistyön rakenteita
- Benchmarkkauksen avulla oli saatu tietoa muiden alueiden yhteistyörakenteista
- Kenttä oli ollut hyvin sirpaleinen, mutta nyt oli tarkka suunnitelma ja kumppanuuspöytä.
- Rakenteet olivat olleet jo hyvät. Neuvottelukunta oli kiinnittynyt selkeämmin hyte-yksikköön ja hyvinvointialue oli nimennyt edustajansa neuvottelukunnan kokouksiin.
- Järjestöneuvottelukuntaan oli olemassa mallipohjat. Tavoitteena oli, että saadaan asiaa syksyllä eteenpäin

Alle neljännes vastaajista koki järjestöjen aseman selkeytyneen yhteistyörakenteiden osalta vähän.

- Yhteistyörakenteiden selkeytyminen oli vielä aluillaan
- Kuntien ja hyvinvointialueen hyte-roolit olivat jäsentymättä.

# Kansallinen tahon: Järjestöjen aseman selkiytyminen järjestöjen yhteistyörakenteiden kannalta

- Puolet vastaajista koki, että selkiytymistä oli tapahtunut paljon tai hyvin paljon järjestöjen yhteistyörakenteiden kannalta ja puolet vastaajista koki, että järjestöjen asema oli selkiytynyt vähän.
- Alueet ovat erilaisia, joten tilanteet vaihtelevat todella paljon. Osa koki, että yhteistyö hyvinvointialueiden ja kuntien välillä oli vielä hyvin keskeneräistä ja se vaikuttaa sekä rahoitukseen että yhteistyörakenteisiin. Koettiin, että oli kuitenkin edistetty asioita paljon ja Järjestöjen sote-muutostuen työ oli ollut hyvää.

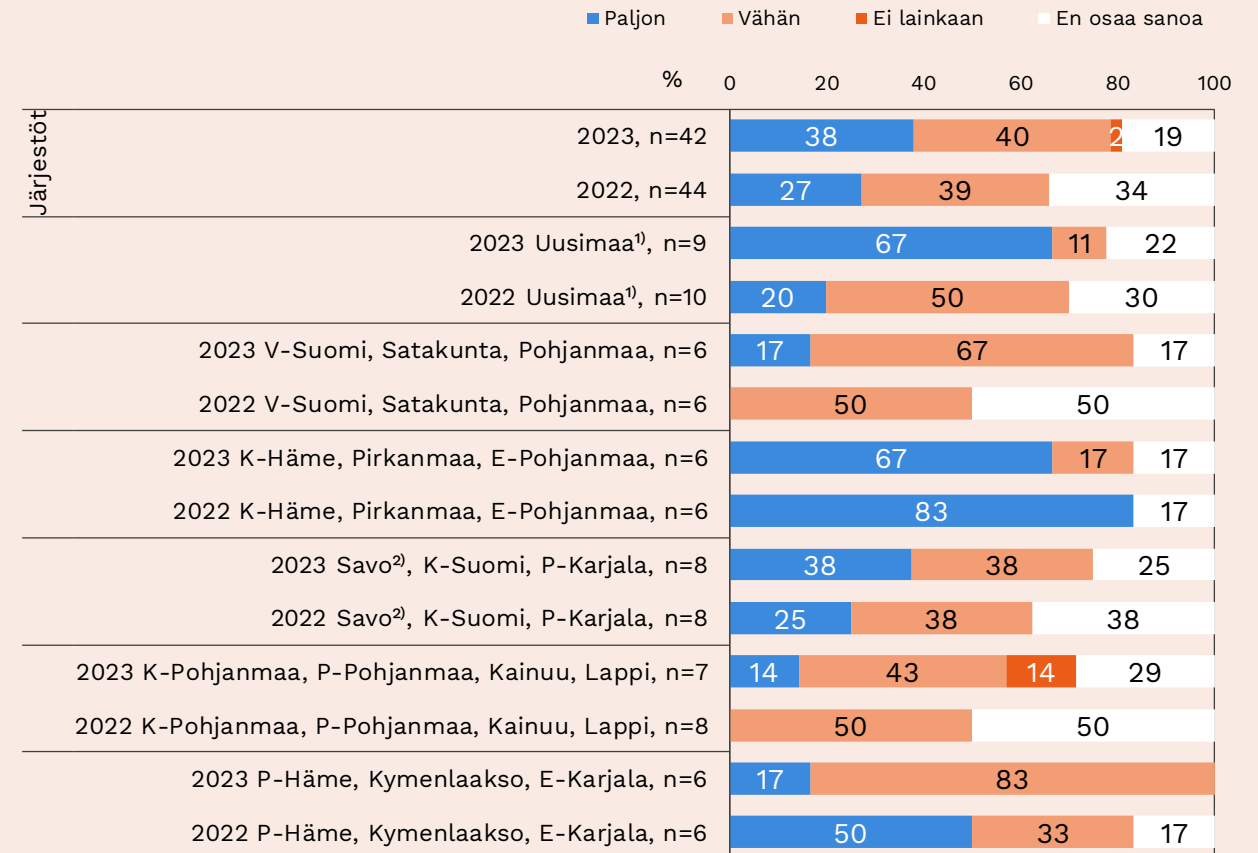
# Järjestöyhteistyörakenteiden kehittäminen ja vahvistaminen järjestövastaajien mielestä

ALUE	Edelleen apua	Aiempaa enemmän apua	Apua vasta vuonna 2023	Ei merkittävää apua enää, koska rakenteet jo olemassa/rakennettu omalla työllä	Joutuneet itse rakentamaan yhteistyösuhteet	Pieni apu	Apua ei ollut tarvittu
Helsinki	x			x			
Vantaa-Kerava	x						
Itä-Uusimaa	x						
Länsi-Uusimaa		x					
Keski-Uusimaa	x			x			
Keski-Pohjanmaa	x						
Pohjois-Pohjanmaa					x		
Kainuu	x						
Lappi					x		
Kanta-Häme	x						
Pirkanmaa	x						
Etelä-Pohjanmaa	x						
Varsinais-Suomi							x
Satakunta	x					x	
Pohjanmaa	x						
Etelä-Savo			x				
Pohjois-Savo			x				
Keski-Suomi				x			
Pohjois-Karjala			x		x		
Päijät-Häme		x					
Kymenlaakso	x						
Etelä-karjala	x						

# Järjestöt: Järjestöjen toiminnan alueellisen tunnettuuden lisääminen

- Reilu kolmannes (38 %) järjestövastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli lisännyt järjestöjen toiminnan tunnettuutta alueellaan paljon. Verrattuna vuoteen 2022 Paljon –vastanneiden osuus oli kasvanut 11 %-yksikköä.
- Kolmannes järjestövastaajista ei kokenut osaavansa vastata kysymykseen.
- Tunnettuuden lisääntyminen alueellaan oli parhaiten toteutunut **Uudenmaan** alueella.
- **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella sekä **Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan** alueella vastaajat eivät kokeneet, että Järjestöjen sote-muutostuki olisi lisännyt järjestöjen tunnettuutta.

Miten paljon Järjestöjen sote-muutostuki on ollut vaikuttamassa siihen, että hyvinvointialueenne julkiset toimijat tuntevat alueellanne järjestöjen toimintaa (esim. tuotetut sote-palvelut ja hyte-toiminnot)?

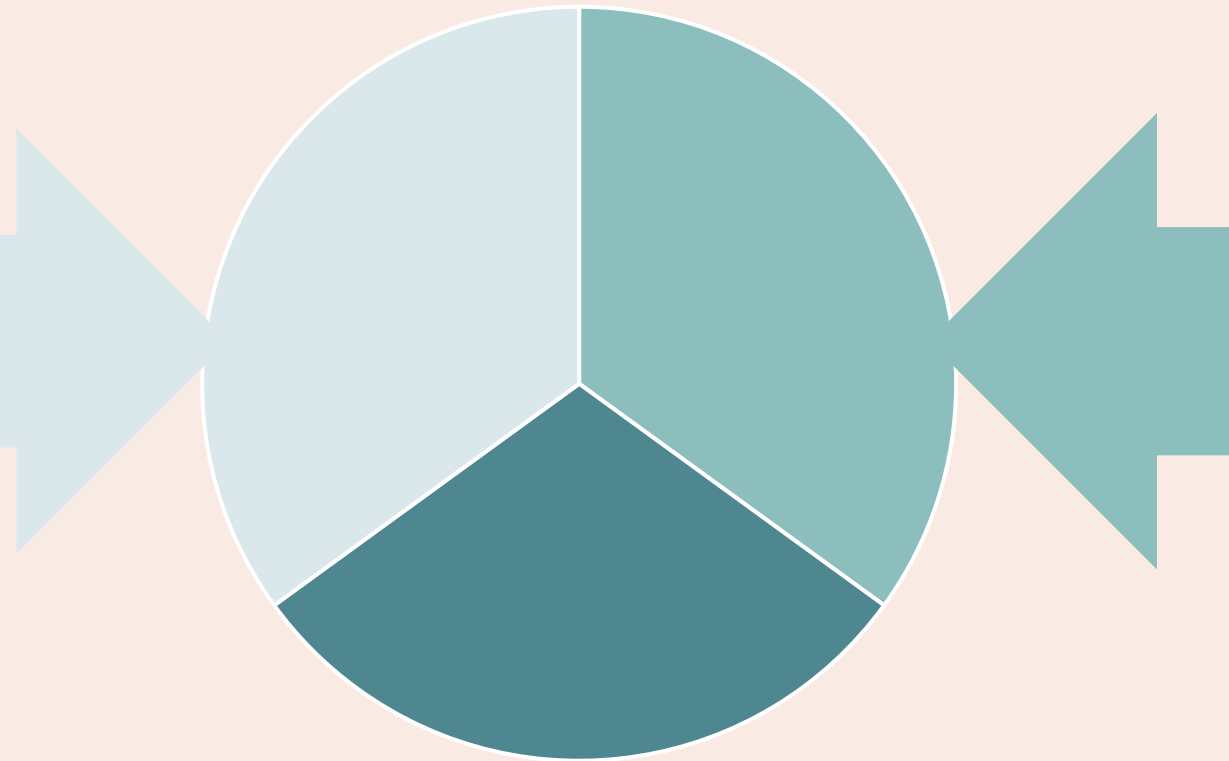


<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Järjestöjen toiminnan alueellisen tunnettuuden lisääminen

- Järjestölle ei tullut esiin Järjestöjen sote-muutostuen työn konkretia, se ei näkynyt omassa työssä
- Palvelutuotannon tasolla aika huonosti. Rakenteiden tasolla toimi, mutta oli henkilösidonnaista
- Alueellinen tunnettuus oli löytynyt lähinnä järjestöjen omalla työllä kuntien kanssa, Järjestöjen sote-muutostuen ei nähty vaikuttavan siihen.
- Pohdittiin, oliko Järjestöjen sote-muutostuen toiminta painottunut vapaaehtoisjärjestöihin?
- Ei ollut tietoa, minkä verran Järjestöjen sote-muutostuki oli käynyt keskusteluita hyvinvointialueen julkisten toimijoiden kanssa järjestöjen toiminnasta



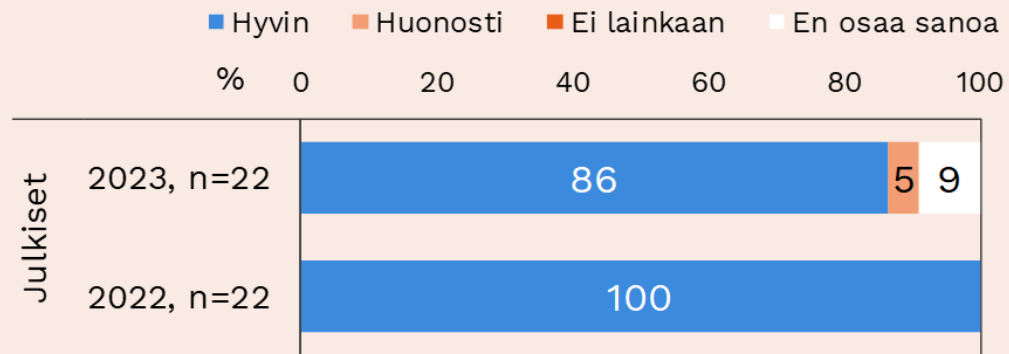
■ Muutostuki lisäsi   ■ En osaa sanoa   ■ Muutostuki ei lisännyt

- Tuki tässä asiassa oli lisääntynyt koko ajan
- Tuotetut materiaalit mm. alueen järjestötoiminnasta ja palveluntuottajista olivat olleet hyviä
- Avustusten valmistelussa oli tuotettu tietoa järjestöjen toiminnosta ja palveluista hyvinvointialueelle ja kunnille
- Oli oltu mukana alueensa Järjestöjen sote-muutostuen järjestämisessä Teams-tapaamisissa, ja sitä kautta oma järjestö tunnetaan ehkä paremmin nyt
- Toi esiin järjestöjen toiminnan laajaa skaalaa, mutta yksittäisten palveluiden tai hyte-toimintojen tunnettuuteen ei vaikutettu



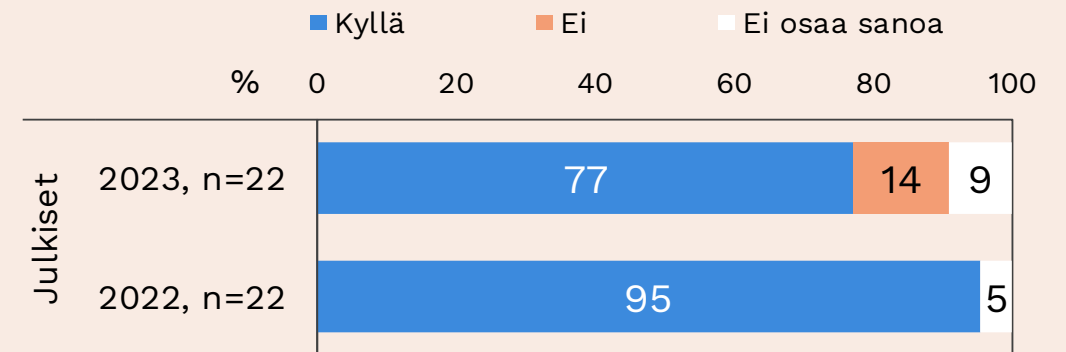
# Julkiset toimijat: Yhteistyön toteutuminen

Kuinka hyvin yhteistyö järjestöasiantuntijan (tai sote-muutostuen toimijan) kanssa on toiminut?



- Julkisista vastaajista 86 % koki yhteistyön Järjestöjen sote-muutostuen kanssa toimineen hyvin.
- Hyvin –vastanneiden osuus oli pienentynyt vuodesta 2022 14 %-yksikköä.

Onko yhteistyö järjestöjen sote-muutostuen kanssa tukenut sote-uudistuksen valmistelua?



- Julkisista vastaajista miltei 80 % koki, että yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa oli tukenut sote-uudistuksen valmistelua.
- Kyllä –vastanneiden osuus oli pienentynyt 18 %-yksikköä.

# Julkiset toimijat: Kokemukset yhteistyöstä Järjestöjen sote-muutostuen kanssa

## Suurin osa vastaajista koki yhteistyön Järjestöjen sote-muutostuen kanssa toimineen edelleen vähintään hyvin.

- Täyskymppi.
- Yhteistyö oli ollut luontevaa, vuorovaikutteista, avointa ja helppoa
- Saatu tietoa ajankohtaisista asioista.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut mukana osassa yhdyspintatyöryhmissä aktiivisesti.
- Pystyttiin pyytämään apua.
- Tuonut selkärankaa järjestöjen kanssa toimimiseen.

## Osa vastaajista koki yhteistyössä vaihtelevuutta.

- Yhteistyötä oli ollut enemmän valmistelun aikana, kuin hyvinvointialueiden muodostumisen jälkeen.
- Järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijan vaihdos tai poissaolot olivat tuoneet haastetta.
- Työskentelyä oli ollut enemmän suoraan hyvinvointialueen toimijoiden ja luottamushenkilöiden suuntaan.

## Suurin osa vastaajista koki yhteistyön Järjestöjen sote-muutostuen kanssa tukeneen edelleen sote-uudistuksen valmistelua.

- Järjestöjen kanssa järjestettiin kumppanuuspäiviä.
- Apua oli saanut tarvittaessa, erityisesti eri alueiden esimerkkeihin liittyen ja tiedon tuotantoon liittyen.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli osallistunut aktiivisesti valmisteluun yhdessä hyvinvointialueen vastuualmistelijan kanssa.
- Järjestönäkökulmaa oli viestitty erikseen, ja tuotu järjestöjen potentiaalia esiin.
- Sote-uudistuksessa järjestöt olisivat saattaneet unohtua ilman koordinoitua muutostukea.

## Osa vastaajista koki integroinnin olevan jo valmis.

# Kansalliset tahot operoivat lähinnä SOSTEn kautta

## Järjestöjen sote-muutostuelta ei koettu tarvittavan apua sote-järjestöjen ja julkisten toimijoiden sekä heidän avaintoimijoidensa löytämisessä

- Kansallisen tahon toimijat kokivat toimintansa fokuksen olevan kansallisella tasolla, eivätkä tarvinneet sote-järjestöjen avaintoimijoiden löytämistä tai kanssakäymistä Järjestöjen sote-muutostuen avulla.
- Osa koki Järjestöjen sote-muutostuen toimineen väylänä alueelliseen järjestötyöhön, johon oli tullut siltä apua jo vuonna 2022.
- Osa toi myös esiin, että vuonna 2023 kansalliset toimeenpano-organisaatiot oli ajettu alas ja mukaan olivat tulleet THL:n kestävän kasvun (RRP) ohjelman asiantuntijat ja työkykyhankkeen asiantuntijat.

## Järjestöjen sote-muutostuki oli auttanut rakentamaan yhteistyösuhteita järjestöjen ja julkisen sektorin kanssa

- Kansallisista toimijoista osa toi esiin vuonna 2022, että olivat tietoisia Järjestöjen sote-muutostuen avusta ja että sen avulla oli syntynyt yhteistyösuhteita. Yhteistyörakenne koettiin hyvänä mm. auttamassa eri toimijoiden mukaan ottamista.
- Vuonna 2023 osa koki Järjestöjen sote-muutostuen olleen keskeinen toimija järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyössä sekä yhteistyön lisääntyneen ja tiivistyneen.
- Osa ei osannut arvioida Järjestöjen sote-muutostuen osuutta, koska olivat olleet yhteistyössä vain SOSTEn johdon kanssa.

# FCG.

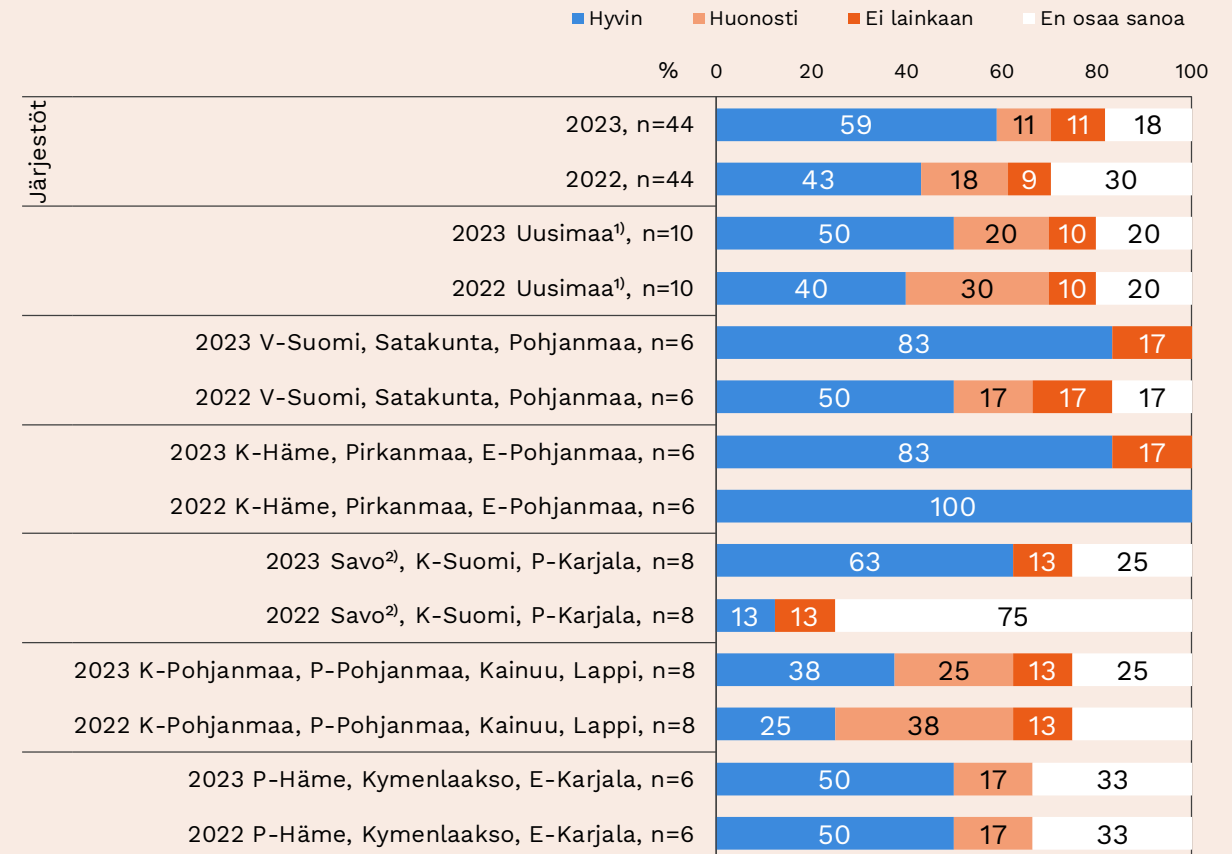
## Teema 2

Järjestöjen sote-muutostuen apu selkiytykseen  
järjestötoiminnan merkityksestä  
sote-palvelutuotantoon sekä hyvinvoinnin ja terveyden  
edistämiseen

# Järjestöt: Sote-valmisteluun vaikuttaminen

- Järjestövastaajista miltei 60 % koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli tukenut järjestöjä sote-valmisteluun vaikuttamisessa vähintäänkin hyvin. Noin viidennes (21 %) vastaajista taas koki, että tässä oltiin onnistuttu huonosti tai ei ollenkaan. Vajaa viidennes (18 %) vastaajista ei kokenut osaavansa vastata kysymykseen.
- Hyvin –vastanneiden osuus oli kasvanut 16 %-yksikköä vuodesta 2022.
- Parhaiten katsottiin onnistuttaneen **Uudenmaan** alueella sekä **Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella.
- Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella vähiten vastaajia koki, että Järjestöjen sote-muutostuki olisi tukenut järjestöjä hyvin.

Miten hyvin Järjestöjen sote-muutostuki on tukenut järjestöänne hyvinvointialueella julkisten toimijoiden kanssa sote-valmisteluun vaikuttamisessa?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Tuki järjestöille sote-valmisteluun vaikuttamisessa

## **Yli puolet järjestövastaajista koki saaneensa edelleen hyvin tukea.**

- Erityisesti ajantasaisen tiedon kerääminen alueelta.
- Edunvalvonta hyvinvointialueen johtoon.
- Järjestöjen sote-muutostuella oli ollut konsultoiva rooli: vuoropuhelun mahdollistaja, tarjosi mahdollisuuksia vaikuttamistyöhön, tiedotti tärkeistä koulutuksista, työryhmäkokouksista ja kehittämispajoista, jotta olisi oltu oikeassa paikassa oikeaan aikaan.
- Saatu hyvin aineistoja, joita oli voitu muokata omiin tarpeisiin.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli tukenut yhteistyön rakentamisessa suhteessa julkisiin toimijoihin, ja myös koordinoanut yhteistyötä.
- Kaikki toimet, joita on tehty olivat hyvin edistäneet sote-valmisteluun vaikuttamisessa, mm. kumppanuuspäivät ja muut järjestetyt tilaisuudet.

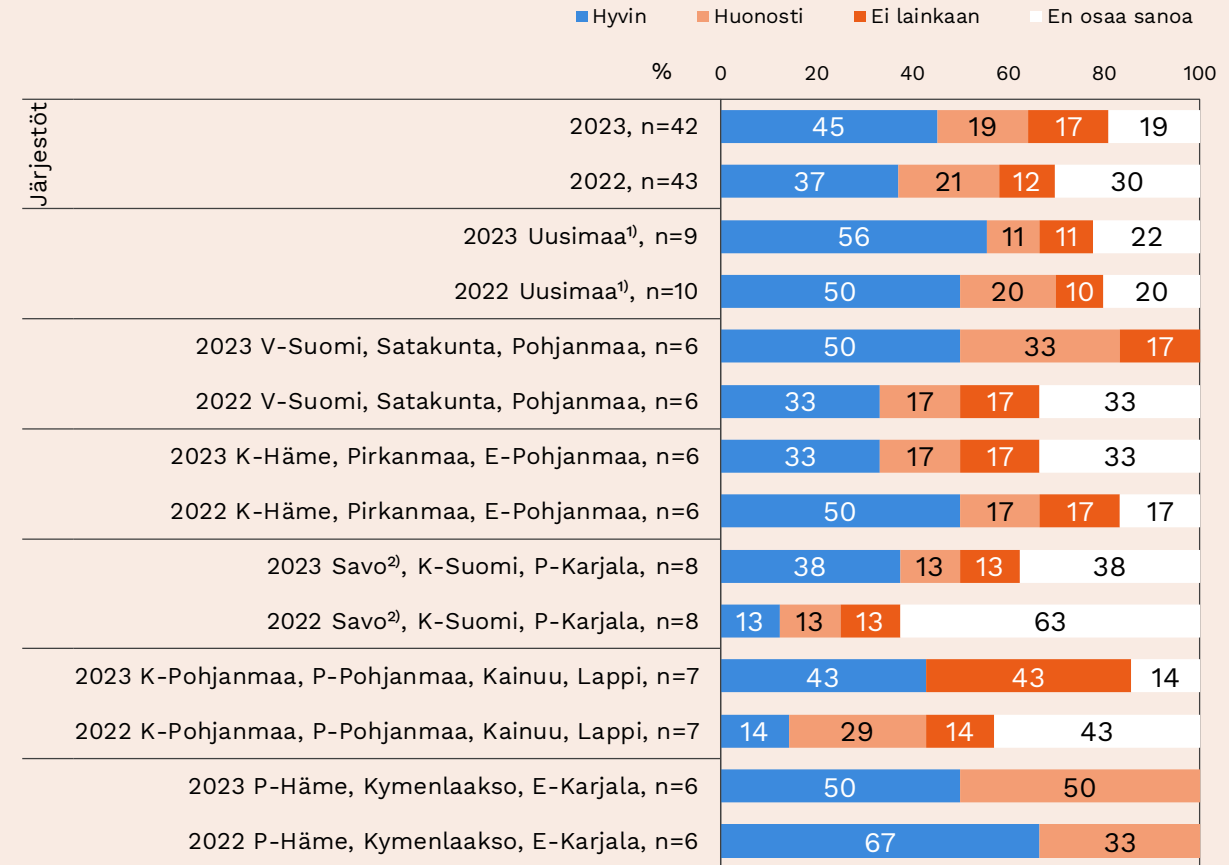
## **Osa vastaajista ei saanut Järjestöjen sote-muutostuen tukea.**

- Järjestöjen sote-muutostuella ei ollut aikaa eikä resursseja tukea yksittäisiä järjestöjä.
- Osa ei ollut päässyt valmisteluun mukaan lainkaan tai ainakaan kovin paljoa.
- Järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijan poissaolo oli tuonut haastetta valmisteluun vaikuttamisessa.
- Vaikuttamista tehty pääosin järjestöjen omin voimin ja yhteyksillä poliittisiin päättäjiin.
- Järjestöjen sote-muutostuella ei ollut selkeitä vaikuttamistavoitteita.

# Järjestöt: Hyte-valmisteluun vaikuttaminen

- Vajaa puolet järjestövastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli tukenut järjestöjä hyte-valmisteluun vaikuttamisessa vähintäänkin hyvin. Noin kolmannes koki, että tässä oltiin onnistuttu huonosti tai ei ollenkaan.
- Hyvin –vastanneiden osuus oli noussut, erityisesti **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella.
- Vajaa viidennes vastaajista ei kokenut osaavansa vastata kysymykseen.
- Parhaiten katsottiin onnistuneen **Uudenmaan** alueella.
- Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella vastaajat kokivat vähiten, että Järjestöjen sote-muutostuki olisi tukenut järjestöjä hyvin.

Miten hyvin Järjestöjen sote-muutostuki on tukenut järjestöänne hyvinvointialueella julkisten toimijoiden kanssa hyte-valmisteluun vaikuttamisessa?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Tuki järjestöille hyte-valmisteluun vaikuttamisessa

## **Alle puolet vastaajista koki Järjestöjen sote-muutostuen vaikuttaneen edelleen vähintään hyvin järjestöjä hyte-valmisteluun vaikuttamisessa.**

- Tuki oli ollut hyvää, vaikka olikin vaikea erottaa, mistä julkiselta kanavalta tuki ohjautuu (hyvinvointialueelta vai SOSTElta).
- Tuonut näkyvyyttä, oli luonut paikkoja ja mahdollisuuksia, joissa järjestöjen oli helpompi lähestyä julkisia toimijoita/hyvinvointialuetta - oli toiminut linkkinä esim. työryhmiin.
- Tieto oli kulkenut kahteen suuntaan: oman yhdistyksen kautta päästiin osallistumaan hyte-valmisteluun ja tuomaan oman yhdistyksen tietoa mukaan, sekä hyte-valmistelusta tietoa omaan yhdistykseen.
- Järjestöjen sote-muutostuella oli rooli kokoonkutsujana hyvinvointialueen hyte-toimijoiden ja kuntien järjestövastaavien kokoontuessa.
- Järjestöille oli tuotettu Järjestöjen sote-muutostuen kautta todella paljon koulutusta ja informaatiota, sekä tietoa valmistelun eri vaiheista, niistä vaiheista, joissa päässyt vaikuttamaan.
- Hyte oli ollut hyvin ominaista toimintaa Järjestöjen sote-muutostuella, ja se oli näkynyt toiminnassa.

## **Osa vastaajista koki, ettei tukea tullut tai se oli ollut vähäistä.**

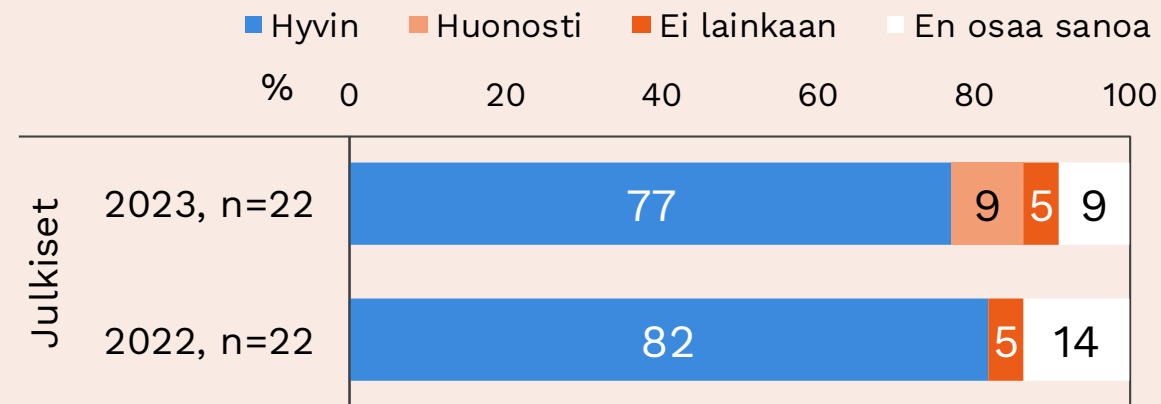
- Olisi toivottu järjestöasiantuntijan kokoavan ihmiset yhteen vaikuttamisen edistämiseksi, mutta näin ei ollut tapahtunut.
- Järjestö joutunut neuvottelemaan kumppanuussopimukset itse.
- Järjestöjen sote-muutostuella ei ollut aikaa eikä resursseja tukea yksittäisiä järjestöjä.
- Hyte-valmistelu oli ollut enemmän hyvinvointialueen tai kuntakentän valmistelua.
- Yksittäisten järjestöjen oma rooli oli ollut tärkein ja merkittävin.



# Julkiset toimijat: Järjestöjen merkityksen selkiyttäminen sote- ja hyte-palveluissa

Miten hyvin Järjestöjen sote-muutostuki on selkeyttänyt järjestöjen merkitystä hyvinvointia ja terveyttä edistävässä toiminnassa sekä sosiaali- ja terveystaloudessa?

- Miltei 80 % julkisista vastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli selkiyttänyt järjestön merkitystä hyte- ja sote asioissa hyvin.
- Verrattuna vuoteen 2022 Hyvin –vastanneiden osuus oli kuitenkin pienentynyt 5 %-yksikköä.



# Julkiset toimijat: Järjestöjen merkityksen selkiyttäminen

## **Suurin osa vastaajista koki edelleen saaneensa apua Järjestöjen sote-muutostuelta järjestöjen merkityksen selkiyttämisessä.**

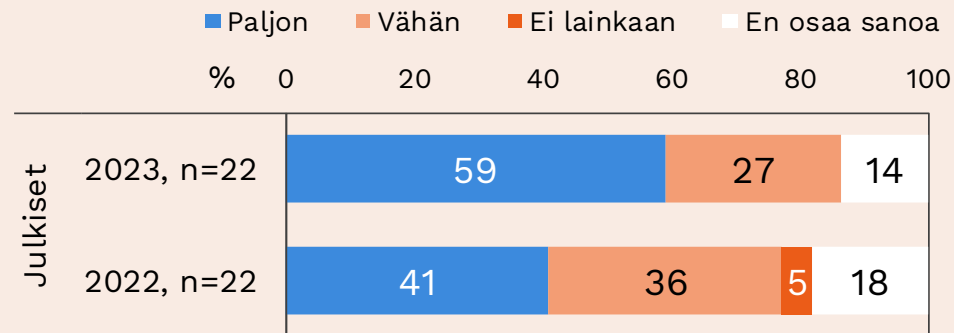
- Keskustelusta oli hyötyä, järjestöjen työn näkökulma oli avautunut paremmin ja laajemmassa näkökulmassa.
- Pyytäessä oli aina tullut mm. materiaaleja, nykytilatietoa sekä vertailuaineistoa kansallisesta tilanteesta ja hyödyllisiä käytäntöjä.
- Ilman Järjestöjen sote-muutostukea ja tutkitun/benchmark-tietoa hyte-toiminta ja sote-palveluiden kehittäminen ei etenisi niin hyvin yhteistyössä järjestöjen kanssa.
- Tehnyt näkyväksi kentän laajuutta ja järjestöjen monimuotoisuutta.

## **Pieni osa vastaajista koki roolin pieneksi.**

- Osalla alueista oli ollut jo tahtotila ja näkemys siitä, kuinka tärkeässä roolissa järjestöt ovat.
- Merkityksen selkiyttäminen koettiin osaksi tehtävänkuvaa, johon Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut antanut kovin paljoa lisäarvoa.
- Oli myös kokemuksia, jossa selkiyttämisen vahvistusta oli saatu, mutta toimijan vaihduttua tilanne oli muuttunut haastavammaksi.
- Rooli ei ollut iso järjestöjen merkityksen selkiyttämisessä.

# Julkiset toimijat: Järjestötoiminnan sisällön ja osaamisen kuvaaminen

Miten paljon olette saaneet Järjestöjen sote-muutostuelta kuvausta järjestötoiminnan sisällöstä ja erityisosaamisesta oman hyvinvointialueenne rakentuvissa sote- ja hyte-yhdyspinnoissa?

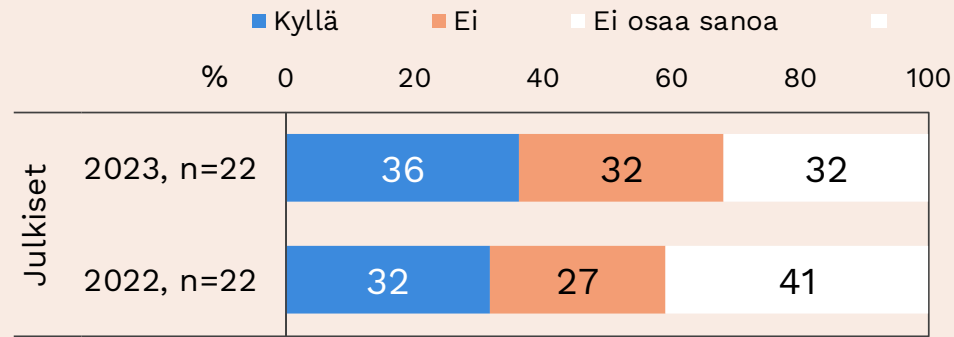


- Julkisista vastaajista miltei 60 % koki, että Järjestöjen sote-muutostuelta oli tullut vähintäänkin paljon kuvausta järjestötoiminnan sisällöstä ja osaamisesta. Vastaavasti vajaa 30 % koki, ettei tällaista kuvausta ollut tullut paljoa.
- Paljon –vastanneiden osuus oli kasvanut 18 %-yksikköä vuodesta 2022.

- Yli puolet vastaajista koki edelleen saavansa Järjestöjen sote-muutostuelta kuvausta sisällöstä ja erityisosaamisesta vähintäänkin paljon.
  - Oli saatu vertaistukea ja huomattu, että asioita voi tehdä toisella tavalla tai toiminnassa oli puutteita. Syvempi ote keskusteluihin alusta lähtien.
  - Vaikea erotella, minkä ansiota positiivinen kehitystyö oli ollut. Osa varmasti Järjestöjen sote-muutostuen ansiota, mutta muutkin toimijat olivat olleet mukana vaikuttamassa.
  - Oli saatu koostettua tietoa ja materiaalia, esimerkiksi järjestöjen määristä, millaisia järjestöt alueella on, apua tiedon hyödyntämiseen ja tiedolla johtamiseen.
  - Oli saatu yleiskuvaus, mutta tarkempaa kuvausta, jota olisi tarvittu, ei saatu
  - Järjestöjen sote-muutostuen työskentely oli lisännyt omaa tietoisuutta.
- Osa vastaajista koki, että ei olisi ollut keskustelua järjestötoiminnan sisällöstä tai erityisosaamisesta. Keskustelua oli käyty yleisemmällä tasolla.
- On tarvittu ja hyödynnetty enemmän paikallista tietoa, ei Järjestöjen sote-muutostuen kansallista näkökulmaa tai useiden alueiden tietoa.

# Julkiset toimijat: Järjestötoiminnan linkittyminen palvelupolkuihin

Onko Järjestöjen sote-muutostuki ollut tukemassa järjestöjen linkittymistä sote-keskusten palvelupolkuihin?



- Julkisista vastaajista noin kolmannekselle (36%) Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut tukemassa järjestöjen linkittymistä sote-keskusten palvelupolkuihin.
- Verrattuna vuoteen 2022 ei ollut tapahtunut merkittävää muutosta.

- Noin kolmannes vastaajista koki edelleen saaneensa tukea Järjestöjen sote-muutostuelta järjestöjen linkittymisessä sote-keskusten palvelupolkuihin.
  - Järjestöasiantuntijan keräämä tieto oli ollut pohjana palveluketjukuvaukselle.
  - järjestöt olivat vahvasti mukana mm. ryhmissä, alueneuvottelukunnassa, kokemusasiantuntijoina.
  - valmistelun aikana oli ollut järjestöyhteistyön valmisteluryhmä, jossa Järjestöjen sote-muutostuen järjestöasiantuntija oli ollut mukana sote-keskusten kehittämisen työryhmässä ja työkykyohjelman projektiryhmässä.
- Osa vastaajista koki saaneensa aiemmin tukea enemmän.
- Rakenteet olivat jo olemassa, tähän ei tarvittu apua Järjestöjen sote-muutostuelta.
- Tätä työtä ei olla vielä voitu aloittaa tai se on vielä kesken.

# Kansallisen tahon kokemuksissa vaihtelua

## Järjestöjen sote-muutostuen edistäminen järjestöjen roolin esiin tuomisella hyvinvointialueiden palveluketjujen suunnittelussa ja kuvaamisessa (hyte ja sote)

- Vastaajista osan mielestä Järjestöjen sote-muutostuki oli edistänyt järjestöjen roolia asiassa, esim. alueilla oli perustettu järjestöneuvostoja/ järjestöneuvottelukuntia. Ne olivat lisänneet järjestöjen näkyvyyttä ja osallisuutta alueilla, ja olivat sen vuoksi näkyvillä alueellisten hankepäälliköiden ja hankejohtajien keskusteluissa.
- Osan mielestä vuonna 2022 hyvinvointialuetasolla tätä työtä ei oltu vielä aloitettu/tehty, mutta yhdyspintatyöryhmässä (järjestöt ja SOSTE mukana) oli aloitettu kansallinen hyte-työvalmistelu.
- Vuonna 2023 osa koki, että vielääkään ei ollut aikaa hyte-työhön, kun turvallinen tekeminen oli vienyt aikaa.
- Osa koki vuonna 2023, että erilaisten ryhmien ja heidän tarpeidensa esille tuominen oli lisääntynyt ja järjestöt olivat päässeet mukaan hyvinvointialueiden palveluketjujen suunnitteluun ja työryhmiin.
- Osan mielestä kansalliselle taholle tilanne ei näy suoraan.

## Järjestöjen sote-muutostuen tuki järjestöjen linkittymisessä sote-keskusten palvelupolkuihin

- Vastaajista osan mielestä vuonna 2022 kyllä, esim. kattoteemaksi oli valtakunnallisesti valittu teema palvelu- ja asiakasohjaus tai näkyy valtionavustushankkeissa tulevaisuuden sote-keskushankkeissa.
- Osan mielestä järjestöt olivat olleet mukana jo ennen Järjestöjen sote-muutostuen työskentelyäkin.
- Osa ei osannut arvioida asiaa vuonna 2022 tai vuonna 2023.

# FCG.

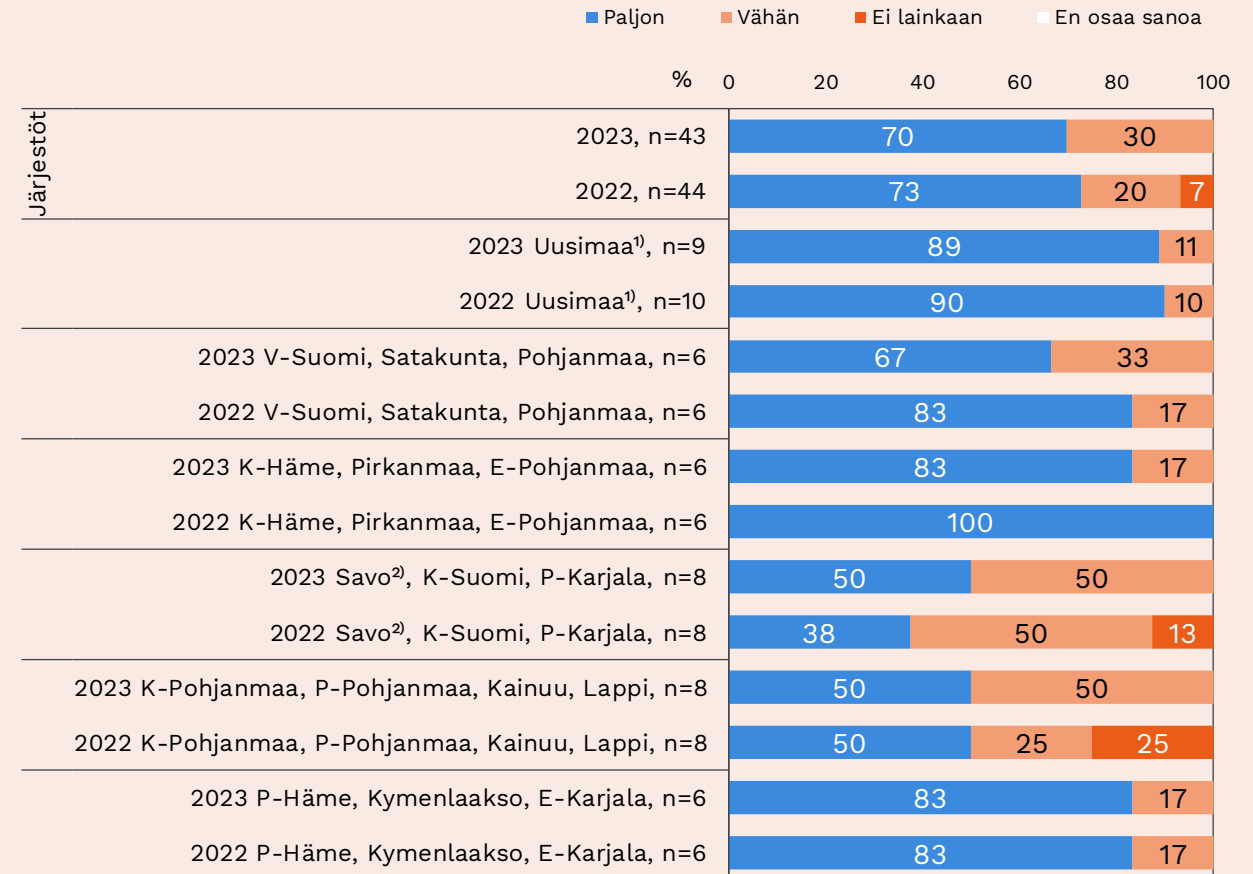
## Teema 3

Järjestöjen sote-muutostuen tuki  
vahvistamaan järjestöjen tietojohdamisen ja toiminnan  
näkyväksi tekemistä

# Järjestöt: Ajankohtaisen tilannetiedon jakaminen sote-uudistuksesta

- Suurin osa (70 %) järjestövastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuelta oli saatu ajankohtaista tilannetietoa sote-uudistuksen valmistelun etenemisestä ja osallisuuden paikoista vähintäänkin paljon.
- Vuoteen 2022 verrattuna jakauma oli pysynyt likimain samana, joskin **Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan** alueella sekä **Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella Paljon –vastanneiden osuus oli vähentynyt.
- Eniten ajankohtaista tilannetietoa koettiin saataneen **Uudenmaan** alueella.
- **Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan** alueella Paljon –vastanneiden osuus oli kasvanut, mutta siellä sekä **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella koettiin ajankohtaista tilannetietoa saataneen vähiten.

Miten paljon olette saaneet Järjestöjen sote-muutostuelta ajankohtaista tilannetietoa sote-uudistuksen valmistelun etenemisestä ja osallisuuden paikoista?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Ajankohtaisen tilannekuvan tuottaminen

## Suurin osa vastaajista koki saavansa Järjestöjen sote-muutostuelta edelleen vähintäänkin paljon ajankohtaista tilannetietoa sote-uudistuksen valmistelun etenemisestä ja osallisuuden paikoista

- Järjestöjen sote-muutostuen tiedottaminen oli ollut aktiivista, selkeää ja toimivaa. Kutsuja tilaisuuksiin oli tullut hyvin, ja valmisteluun osallistumisen paikat olivat tulleet hyvin tietoon.
- Tiedottamisen pohjalta oli pystytty pohtimaan oman järjestön tarvetta vaikuttaa johonkin asiaan.
- Moneen solmukohtaan oli saatu vertailevaa, koottua tietoa.

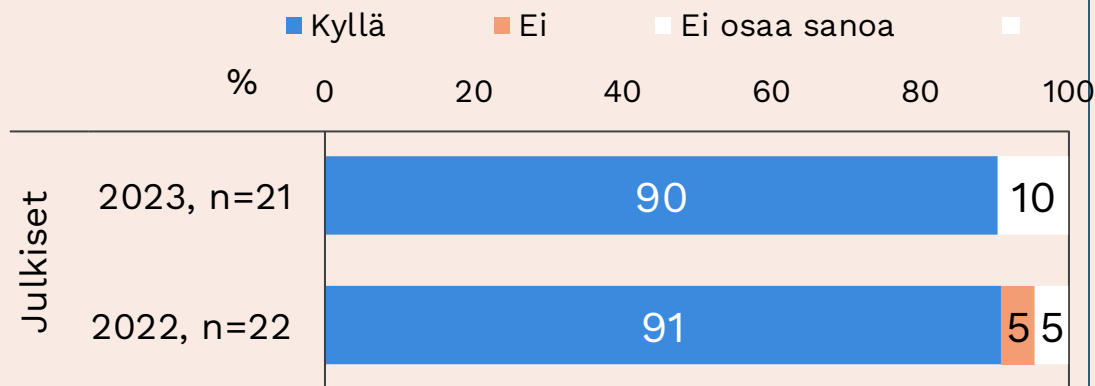
## Osa vastaajista koki, ettei osallisuuden mahdollistaminen ollut toteutunut Järjestöjen sote-muutostuen työskentelyn avulla

- Tietoa osallisuudesta oli annettu, mutta järjestöjen asiantuntijuutta ja omaa tietoa sote-uudistuksen valmistelussa ei oltu kuultu. Dialogisuus puuttui.
- Järjestöjen sote-muutostuelta oli tullut välitettyjä nimeämispyyntöjä esimerkiksi joihinkin osallisuuden paikkoihin, mutta aikaa nimeämiselle oli usein ollut todella vähän.
- Riittävän ennakoivaa tietoa esim. järjestöavustusten kriteereiden muutoksista ei niinkään ollut tullut, vaan enemmän toteavaa tietoa/tilannetta seuraavaa tietoa.
- Sote-uudistusten sisällöstä ja niihin vaikuttamista oli tehty omin voimin, esim. palvelustrategiaan vaikuttaminen.



# Julkiset toimijat: Ajantasaisen tilannekuvan saaminen järjestöistä

Oletteko saaneet ajantasaista tietoa tai tilannekuvaa Järjestöjen sote-muutostuelta järjestökentästä tai sen tarpeista?



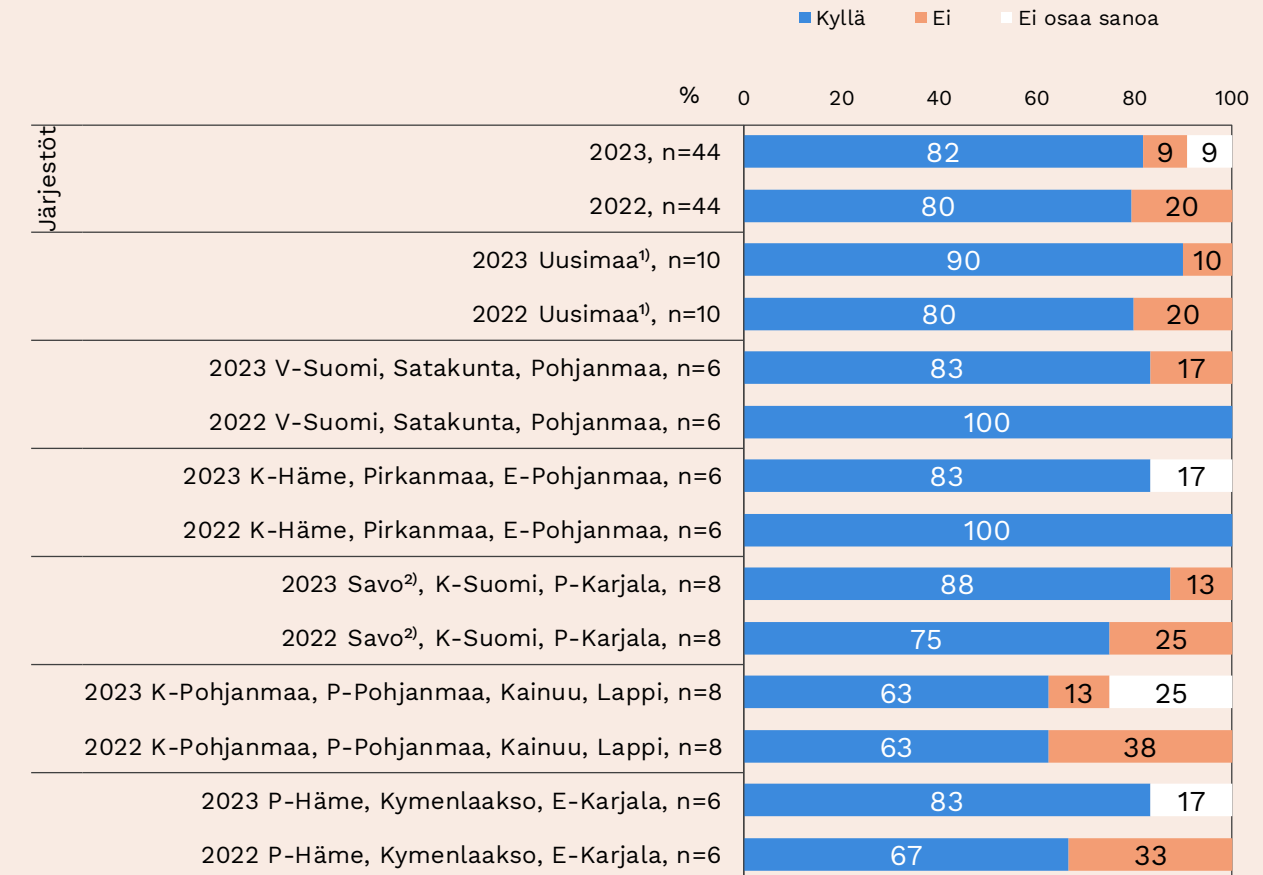
- Lähes jokainen (90 %) julkisista vastaajista oli saanut Järjestöjen sote-muutostuelta ajantasaista tietoa tai tilannekuvaa järjestökentästä.
- Vuoteen 2022 ei ollut tapahtunut merkittäviä muutoksia.

- Lähes kaikki vastaajat olivat edelleen saaneet Järjestöjen sote-muutostuelta ajantasaista tietoa tai tilannekuvaa järjestökentästä.
  - Oli saatu tarkempi ja ehkä yhtenäisempi kuva siitä, mitä kenttä haluaa. Tiedottaminen työryhmissä oli ollut aktiivista.
  - Valtakunnalliset selvitykset olivat rakentaneet tilannekuvaa ja tietoa oli tullut myös verkkouutisista ja artikkeleista.
  - Säännöllisissä tapaamisissa oli saatu tietoa järjestöjen tuesta ja palveluiden yhteensovittamisen tarpeesta.
  - Järjestökentän tarve sopimukselliselle yhteistyölle oli noussut esiin.
- Osa vastaajista koki tiedon järjestöistä tulleen SOSTelta tai suoraan järjestöiltä.
  - Sostelta/muutostuelta oli tullut raportti, minkä lähde oli ollut epäselvä. Oli koettu ettei se antanut täysin oikeaa tietoa järjestökentästä.

# Järjestöt: Tilannetiedon hyödyllisyys

- Yli 80% järjestövastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuelta saatu ajankohtainen tilannetieto oli ollut hyödyllistä esim. vaikuttamistyön ja toiminnan suunnittelun kannalta.
- Ei –vastanneiden osuus oli pienentynyt 11 %-yksikköä.
- **Uudenmaan** alueella sekä **Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan** alueella noin 90 % katsoi tilannetiedon olleen hyödyllistä.
- **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella vähiten koki tilannetiedon hyödyllisenä, kuitenkin noin kaksi kolmannesta.

Onko tilannetiedosta ollut hyötyä järjestöllenne esim. vaikuttamistyössä tai toiminnan suunnittelussa?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Tilannetiedon tuottama hyöty

## Suurin osa vastaajista koki Järjestöjen sote-muutostuelta saadun ajankohtaisen tilannetiedon olleen edelleen hyödyllistä esim. vaikuttamistyön ja toiminnan suunnittelun kannalta

- Oli auttanut oman toiminnan suunnittelussa, avustus- tai hankehakemusten valmistelussa, oli saatu tietoa muiden alueiden järjestöavustusten suuruudesta (tämä tieto oli auttanut budjetoimaan realistisemmin vuoden 2024 määrärahoja).
- Verkostoitumisessa, oman yhdistyksen ulkoisen viestinnän suunnittelussa, olemaan yhteydessä esimerkiksi hyvinvointialueen virkamiehiin ja luottamushenkilöihin.
- Tiedon avulla oli saatu lisää henkilöitä alueelliseen vammaisneuvostoon, sisällöllistä tukea esim. argumentointiin, oli pystytty sitouttamaan päätöksentekijöitä ja näyttämään, mikä alueella toimii (tosin sitä työtä tehty vuosia jo ilman Järjestöjen sote-muutostuen apuakin, mutta myös Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut apuna).
- Oli pystytty pohtimaan oman järjestön tarvetta vaikuttaa johonkin asiaan, mahdollisuuden tuoda järjestön näkökulmaa valmisteluun. Vaikuttamistyössä oli tullut laajempaa käsitystä ja vertailua muihin maakuntiin, ettei itse tarvinnut etsiä kaikkea tietoa.
- Oli vahvistanut ajatusta siitä, että järjestöjen tulee pitää ääntä kuuluviina.
- Tilannetieto esim. valmistelun vaiheesta oli ollut tärkeää, keneen ottaa yhteyttä ja missä vaiheessa.

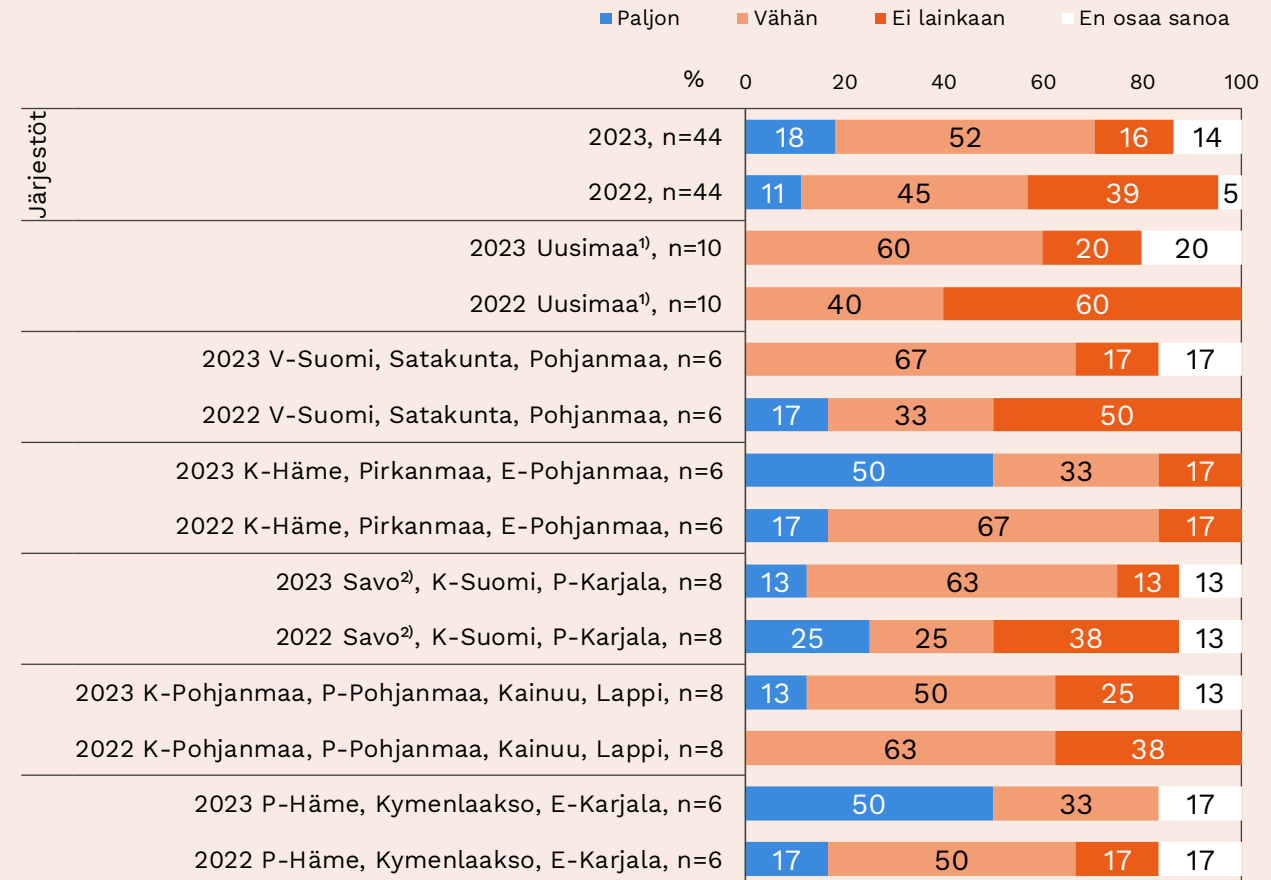
## Osa vastaajista koki tilannetiedosta olleen hyötyä vain vähän

- Vaikuttamisessa olisi ollut hyvä olla selkeämmät Järjestöjen sote-muutostuen vaikuttamistavoitteet ja niiden toteutumisen seuranta.
- Selkeät Järjestöjen sote-muutostuen vaikuttamistavoitteet olisivat auttaneet myös järjestöjen omien vaikuttamistavoitteiden suunnittelemisessa.
- Tilannetieto oli tullut hyvinvointialueelta suoraan tai sitä oli voinut hakea Innokylästä.

# Järjestöt: Ymmärrys digitaalisten alustojen merkityksen lisääntymisestä

- Järjestövastaajista 18 % koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli vahvistanut paljon järjestöjen ymmärrystä digitaalisten alustojen merkityksestä.
- Noin kaksi kolmannesta katsoi, että Järjestöjen sote-muutostuen rooli tässä oli ollut vähäinen.
- Eniten tukea ymmärrykseen oli saatu **Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan** alueella sekä **Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella. Näillä alueilla Paljon –vastanneiden osuus myös kasvoi, molemmissa 33 %-yksikköä.
- Uudenmaan** alueella sekä **Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan** alueella kukaan vastaajista ei kokenut, että Järjestöjen sote-muutostuki olisi vahvistanut ymmärrystä merkittävästi.

Miten paljon Järjestöjen sote-muutostuki on vahvistanut järjestönne ymmärrystä digitaalisten alustojen merkityksestä?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestövastaajien mielestä ymmärrys digitaalisten alustojen merkityksestä ei yleensä vahvistunut

Noin puolet järjestövastaajista koki edelleen Järjestöjen sote-muutostuen vahvistaneen vähän tai ei lainkaan järjestöjen ymmärrystä digitaalisten alustojen merkityksestä

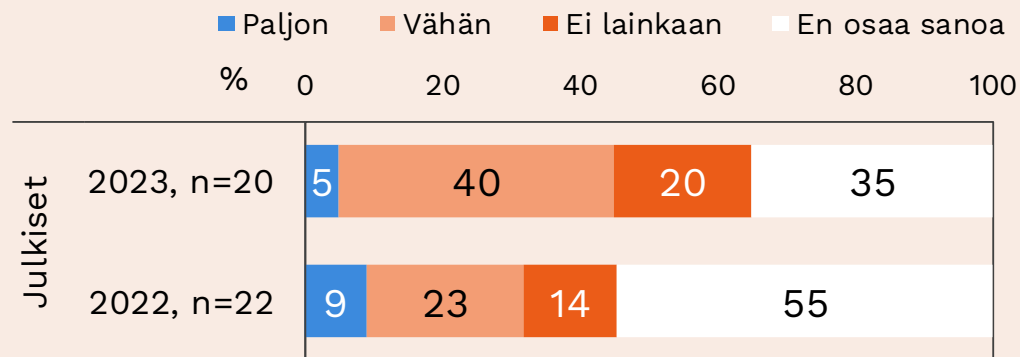
- Järjestöjen sote-muutostuen rooli oli jäänyt vähäiseksi valtakunnallisen sote-uudistuksen digisuositusten rinnalla.
- Järjestöjen sote-muutostuen ei tunnistettu antavan tukea digitaalisten alustojen merkityksestä tai ymmärrys oli ollut jo olemassa ilman Järjestöjen sote-muutostukea
- Jollakin/joillakin oli ollut yhteinen infoalusta jo ennen Järjestöjen sote-muutostuen hanketta ja järjestöt pystyivät toimimaan jo siellä.
- Palvelutietovarannosta oli ollut vähän puhetta. Auttanut viestinnän yhtenäisyydestä PTV:stä, mutta ei ollut kasvattanut ymmärrystä.

Osa järjestövastaajista koki kuitenkin, että digitaalisten alustojen merkitystä oli toistuvasti ja selkeästi tuotu esille Järjestöjen sote-muutostuen taholta

- Järjestöjen sote-muutostuki oli näkyvässä roolissa verkossa.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli vahvistanut ymmärrystä siitä, että digitaaliset alustat ovat välttämättömiä.

# Julkiset toimijat: Ymmärrys digitaalisten alustojen merkityksestä

Miten paljon Järjestöjen sote-muutostuesta on ollut apua järjestöjen huomioimisessa hyvinvointialueen digitaalisten alustojen kehittämisessä?



- Julkisista vastaajista vain 5 % koki, että Järjestöjen sote-muutostuesta oli ollut apua järjestöjen huomioimisessa digitaalisten alustojen kehittämisessä.
- Noin kolmannes vastaajista ei osannut muodostaa arviota.
- Vähän tai Ei lainkaan –vastauksen antaneiden osuus oli kasvanut 27 %-yksikköä.

- Suuri osa julkisen sektorin vastaajista sai edelleen vähän tai ei lainkaan apua järjestöjen huomioimisessa hyvinvointialueen digitaalisten alustojen kehittämisessä.
- Digtukea oli viety eteenpäin joko muiden järjestöjen ja hoidon/hoivan kanssa tai se oli tapahtunut järjestöjen toimesta paikallisten verkostojen kanssa.
- Digi koettiin tärkeäksi osa-alueeksi, mutta Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut vienyt asiaa eteenpäin.
- Tukeen ei ollut tarvetta, sillä vastaajilla oli läheiset suhteet mm. lähellä.fi –verkkoon.
- Digitaalisia alustoja (esim. monialainen palvelutarjotin) aletaan vasta nyt kehittämään, Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut tässä mukana.
- Merkittävä osa vastaajista koki, että ei osaa arvioida, sillä joko digipalvelut ovat olleet erillinen oma hankkeensa tai itse ei ollut sen valmistelussa mukana.

# Kansallinen taho sai ajantasaista tietoa

## Kansallinen taho oli saanut vuonna 2022 ajantasaista tietoa tai tilannekuvaa järjestöjen ja julkisten toimijoiden yhteistoiminnasta SOSTElta

- Vuonna 2023 osa koki, että myös Järjestöjen sote-muutostuki oli tuonut järjestöjen tilannetta esiin. Osa koki saadut tilannekuvat todella hyviksi ja tärkeiksi.

## Pääasiassa SOSTE oli lisännyt tietoutta järjestöjen toiminnasta ja sen merkityksestä kansallisille toimijoille vuonna 2022

- Vuonna 2023 osa koki, että myös Järjestöjen sote-muutostuki oli lisännyt tietoutta järjestöistä ja niiden toiminnasta uudistuneella hyvinvointialueella. Materiaali oli ollut hyvää.

## Järjestöjen sote-muutostuki oli tukenut vaihtelevasti yhdenmukaisten kansallisten/alueellisten tietotuotantoratkaisujen syntymistä

- Osan mielestä kerättyä tietoa oli tuotu esiin koko ajan.
- Kerättyä tietoa olisi voinut tuoda laajemminkin julkiseen tietoisuuteen. Esimerkiksi palvelutarjotinmalleja, joita oli hyödynnetty kansallisten tietoturvaratkaisujen kehittämisessä.
- Osa ei tunnistanut tätä työtä vielä alkaneeksi vuonna 2022, ja vuonna 2023 osa koki, ettei Järjestöjen sote-muutostuki ollut kansallisissa ratkaisuissa merkittävästi mukana.
- Osa ei osannut arvioida asiaa.



# Järjestöjen sote-muutostuen toiminnan tuoma lisäarvo



## Järjestöjen sote-muutostuki tuotti lisäarvoa järjestöille, julkisille toimijoille ja kansalliselle taholle, koonti

Järjestöt*	Julkiset toimijat	Kansallinen taho
ajantasaisen tiedon tuottaminen ja välittäminen	tarjottu tieto ja tilannekuva	saatu tilannekuva
alueellisten, jopa valtakunnallisten järjestöjen yhteistyörakenteiden parantuminen, esim. tuki neuvottelukunnan perustamisessa	järjestökentän merkityksen selkiyttäminen	oli varmistanut, että alueet ottavat järjestötoiminnan huomioon
vaikuttamistyön tukeminen	valmistelun saaminen oikeaan suuntaan ja hyvänä sparraajana toimiminen	oli auttanut kansallista tahoja tiedostamaan heikkoja kohtia, joita tulisi kehittää.
järjestöjen uskottavuuden ja tunnettuuden parantuminen	tarjonnut vahvaa asiantuntemusta ja tukea erinäisissä kysymyksissä	oli saatu tietoa järjestöjen rahoituksesta ja järjestöjen kuulemisesta ja osallistumisesta päätöksentekoon
toimi koottuna järjestöjen äänenä, jotta keskusteluyhteys julkisten toimijoiden kanssa on toimivampaa	toimi osalle järjestökenttää yhteenkokoavana toimijana, jonka toiminta helpottaa yhteistyötä kentän kanssa	kansallinen ja alueelliset koordinaatiot esim. vastinparit olivat löytyneet
		Järjestöjen sote-muutostuen viestintä oli tukenut kansallisten ohjelmien viestintää
		olivat tukeneet järjestöjen toimintaa oikeassa kohtaa, jolloin yhteydenottoihin ei ollut tullut tarvetta kansallisen tahon suuntaan.
*neljälle vastaajalle Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut tuonut konkreettista lisäarvoa. Näistä kolme oli <b>Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin</b> alueelta.		

# Järjestöjen sote-muutostuen tuoma lisäarvo järjestöille



- Järjestöjen sote-muutostuen keskeisin lisäarvo oli edelleen ajantasaisen tiedon tuottaminen ja välittäminen.
- Järjestövastaajat korostivat erityisesti tietoa verrokkialueiden sekä valtakunnallisesta tilanteesta. Järjestöjen sote-muutostuki oli tarjonnut hyvää ylätasoa perspektiiviä järjestöjen toimintakenttään. Samat asiat olivat esillä myös vuonna 2022.
- Suuri osa vastaajista nosti esille alueellisten, jopa valtakunnallisten järjestöjen yhteistyörakenteiden parantumisen. Esimerkkinä mainittiin mm. tuki neuvottelukunnan perustamisessa. Yhteistyöhön tuotu lisäarvo oli keskeinen myös vuonna 2022.
- Vuonna 2023 moni vastaaja koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli tukenut vaikuttamistyötä olennaisesti sekä tiedottanut hyvistä vaikuttamisen paikoista.
- Osalle vastaajista Järjestöjen sote-muutostuki oli edesauttanut järjestöjen uskottavuuden ja tunnettuuden parantumista kuten vuonna 2022.
- Vuonna 2023 Järjestöjen sote-muutostuki toimi osalle vastaajista koottuna järjestöjen äänenä, jotta keskusteluuyhteys julkisten toimijoiden kanssa on toimivampaa.
- Neljälle vastaajalle Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut tuonut konkreettista lisäarvoa. Näistä kolme oli **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueelta.

# Järjestöjen sote-muutostuen tuoma lisäarvo julkisille toimijoille



- Keskeisin Järjestöjen sote-muutostuen antama lisäarvo oli järjestökentän merkityksen selkeyttäminen julkisille toimijoille kuten vuonna 2022. Järjestöjen sote-muutostuen avulla mm. järjestökentän kokonaisuus oli selkiytynyt ja hyviä yhteyshenkilöitä löytynyt.
- Olennainen lisäarvo oli ollut Järjestöjen sote-muutostuen tarjoama tieto ja tilannekuva kuten vuonna 2022.
- Lisäarvo oli myös tieto muiden alueiden tilanteista (benchmarking). Sama asia oli esillä myös vuonna 2022.

- Vuonna 2023 katsottiin Järjestöjen sote-muutostuen auttaneen saamaan valmistelua oikeaan suuntaan ja toimineen hyvänä sparraajana valmistelussa.
- Kuten vuonna 2022, Järjestöjen sote-muutostuki toimi osalle järjestökenttää yhteenkokoavana toimijana, jonka toiminta helpottaa yhteistyötä kentän kanssa.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli tarjonnut vahvaa asiantuntemusta ja tukea erinäisissä kysymyksissä kuten vuonna 2022.

# Järjestöjen sote-muutostuen tuoma lisäarvo kansalliselle taholle



- Oli saatu tilannekuva alueilta kuten vuonna 2022. Järjestöjen sote-muutostuki oli varmistanut, että alueet ottavat järjestötoiminnan huomioon. Oli auttanut kansallista tahoja tiedostamaan heikkoja kohtia, joita tulisi kehittää.
- Vuonna 2023 oli saatu tietoa järjestöjen rahoituksesta ja järjestöjen kuulemisesta ja osallistumisesta päätöksentekoon.
- Kansallinen ja alueelliset koordinaatiot esim. vastinparit olivat löytyneet, Järjestöjen sote-muutostuen viestintä oli tukenut kansallisten ohjelmien viestintää. Sama teema oli esillä myös vuonna 2022.
- Vuonna 2023 oli ollut yhteistyökumppani ja systemaattista tukea alueille sekä kansalliselle taholle, jolloin alueellinen tasapuolisuus tuli huomioiduksi. Olivat tukeneet järjestöjen toimintaa oikeassa kohtaa, jolloin yhteydenottoihin ei ollut tullut tarvetta kansallisen tahon suuntaan.



# Järjestöjen sote-muutostuelle asetettujen odotusten täyttyminen

# Järjestöjen sote-muutostuelle vuonna 2022 asetettujen odotusten täyttyminen vuonna 2023, koonti

- Jokaisen kohderyhmän odotukset olivat pääasiassa toteutuneet.
- Haasteita odotusten toteutumisessa oli myös koettu, mutta niilläkin alueilla odotuksia oli toteutunut pääsääntöisesti haasteita enemmän.

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Järjestövastaajat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastuualueiden mukaisesti

## Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa

### Tiedon välitys:



- Olivat täyttyneet, esim. hyvä tiedotus, rahoitus- ja avustusasias



- Maakunnan yhteistyöryhmän järjestöjaosto on yhä aktiivinen, mutta ei ollut tullut mitään suurta yhteistyötä, eikä välttämättä ollut tarvettakaan

### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:



- Odotukset olivat täyttyneet: Yhteistyö oli ollut tiiviimpää järjestöasiantuntijan kanssa



- Kaikki muu oli toteutunut hyvin, mutta resurssi oli ollut odotettua pienempi, tämä vaikuttanut. Aina valtakunnalliset taustaorganisaatiot, riippumatta yksittäisestä työntekijästä, voivat kehittää sensitiivisyytensä suhteessa alueeseen

## Kanta-Häme, Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa

### Tiedon välitys:



- Oli ylittänyt oletukset myönteisesti

### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:



- Odotukset näiltä osin olivat hyvin täyttyneet. Kerran kuukaudessa järjestetyt palaverit olivat olleet mahdollistamassa sitä, että tukea oli ollut jatkuvasti, eikä yhteistyö ollut katkennut. Uskottin, että ilman Järjestöjen sote-muutostuen työntekijää ja häneltä tullutta tietoa, olisi oltu todella yksin



- Olivat moninkertaisesti täyttyneet



- Kyllä, vuoden aikana oli ollut selkeä yhteyshenkilö Järjestöjen sote-muutostuen puolelta

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Järjestövastaajat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala



### Tiedon välitys:



- Odotukset olivat täyttyneet, oli tullut näkyväksi valtakunnallinen taso ja miten siellä järjestö voi vaikuttaa sekä on avattu selkeämmin, mihin ryhmiin olisi hyvä kuulua
- Edelleen ollut tarve viestinnän parantamiselle. Koettiin, että moninaisesta verkostosta oli vaikeaa löytää oikeat viestit ja tiedot. Tarvittaisiin selkeämpi viestintäkanava, tai mikäli sellainen on, ohjausta tämän viestintäkanavan löytämiseen



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:



- Järjestöjen sote-muutostuen rakenne oli ollut riittävä ja tilannekuva oli saatu muodostettua hyvin. Paikallisesti oli ollut tärkeää, että alueen toimijat oli saatu pyöreän pöydän ääreen, yhteissuunnitteluun. Hyvinvointialueella on resursoitu mm. kumppanuuspäällikön ja järjestöyhdys henkilön henkilöstöresursseilla, nämä resurssit olivat olleet tärkeitä alueellisen yhteistyön rakentamiselle



- Odotukset olivat täyttyneet osittain, Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut auttamassa kohti kunnianhimoisia tavoitteita, esim. järjestöavustusmallin yhdenmukaistamista ja harmonisointia eri alueilla sekä kumppanuussopimusten aikaansaamista



- Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut antanut parhaita eväitä, jäi kaukaiseksi. Jos tämänkaltaisen tuki tulisi myöhemmin uudelleen, tulisi tuki järjestää pienemmille alueille, esimerkiksi joka hyvinvointialueelle oma tukihenkilö. Nyt Järjestöjen sote-muutostuen tuki oli järjestetty liian isoille alueille (ERVA-alueet)



- Odotukset eivät olleet täyttyneet järjestöjen mukaan ottamisesta valmisteluun ja työhön tai kun ei oltu perustettu laajempia vaikuttamisryhmiä esimerkiksi vammaispuolelle



- Odotukset eivät olleet täyttyneet, kun odotettiin nykyisen toimintatavan ylläpitämistä, esim. jatkossakin tärkeää kuulla muiden kokemuksia ja jatkossakin Järjestöjen sote-muutostuen vierailut hyvinvointialueen eri tilaisuuksiin



# Odotusten toteuma vuonna 2023

Järjestövastaajat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi



### Tiedon välitys:

- Neuvottelukunta on nyt olemassa, ja Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut siinä tukena
- Palvelua tuottavien järjestöjen erityisyyden ja aseman esiin nostaminen hyvinvointialueella olivat edelleen ajankohtaisia ja keskeisiä asioita, ja niitä tulisi edistää jatkossakin
- Järjestöjen palveluista tiedottaminen tai tietoisuuden lisääminen vaatii vielä panostusta



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- Oli saatu tukea, Järjestöjen sote-muutostuki toimii vastinpintana vuoropuheluun ja voidaan käydä neuvotteluja järjestöyhteistyöstä, tulevista ratkaisuista ja yhteistyöstä ja sen muodoista
- Sote-järjestöjen verkosto oli myös lisännyt järjestöjen yhteistyötä alueella, ja tätä Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut tukemassa
- Vuosi sitten oli ollut iso huoli järjestöavustuksista ja rahoituksesta. Odotukset olivat täyttyneet, mutta ei Järjestöjen sote-muutostuen, vaan hyvinvointialueen järjestöasiantuntija oli vastannut odotuksiin ajantasaisesti ja hyvin aktiivisesti sekä järjestöt kollektiivisesti huomioiden
- Järjestöjen sote-muutostuessa resurssi oli pieni ja toimialue yhdelle henkilölle suuri. Täytyy huomioida myös se, mitä on kohtuullista odottaa
- Aktiivinen vuoropuhelu ei ollut juurikaan edistynyt
- Toiveet eivät olleet toteutuneet. Yhteisten foorumien kokoaminen ja yhteinen tekeminen ei ollut toteutunut, koko järjestökenttää ei oltu huomioitu Valtakunnallisten järjestöjen työntekijöistä iso osa oli kokenut, etteivät olleet tulleet kuulluksi, vapaaehtoistyötä tekeviä järjestöjä ei myöskään oltu huomioitu. Järjestökeskusten oli ajateltu olevan kokoava voima, mutta näin ei ollut - oli yritetty oikoa asioita väärällä tavalla.
- Hyvinvointialueen kehitymisprosessi on vielä kesken, ja varsinaiseen hyte-prosessiin ei oltu vielä päästy tai Hyte-työ oli jäänyt vähälle huomiolle



### Digitaalisuus:

- Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut pystynyt ratkaisemaan, tarvitaan tahtotilaa muualta ja jouduimme itse pitämään ääntä asian puolesta

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Järjestövastaajat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastuualueiden mukaisesti

## Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala



### Tiedon välitys:



- Täyttyivät, mutta valtakunnallista sapluunaa järjestöjen merkityksestä ja vaikutuksen esiin tuomisesta ei oltu tehty, oli ollut käsitys, että tällainen olisi ollut tulossa
- Eivät olleet täyttyneet. Asiat olivat kuitenkin menneet oikeaan suuntaan, esim. järjestöjen näkyvyys on lisääntynyt



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- Pääosin kyllä. Ennen hankkeen vaikutukset näyttäytyivät pieninä, mutta avainhenkilön roolituksen myötä tämä muuttunut positiivisemmaksi ja oli saatu konkreettisia työkaluja järjestöjen käyttöön alueilla



### Vaikuttamistyö:



- Osittain. Valtuustotyöskentelyä peilaten, Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut tukemassa. Mutta muut aktiiviset toimijat olivat olleet yhtäläillä kehittämässä toimintaa
- Eivät olleet täyttyneet. Asiat olivat kuitenkin menneet oikeaan suuntaan, esim. hyvinvointialue oli ottanut järjestön toiveita huomioon aiempaa vahvemmin: järjestöjen toiminnan tueksi hyvinvointialue oli avannut rahoitusmahdollisuuksia enemmän

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Järjestövastaajat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Itä-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Vantaa ja Kerava, Helsinki



### Tiedon välitys:



- Täyttyivät: kokoavaa ja koordinoivaa tietoa oli tullut säännöllisesti
- On hyvä, että järjestöjä katsotaan yhtenäisenä, eikä enää niin paljon erillisinä toimijoina. Järjestöjen sote-muutostuki oli konsultatiivisessa roolissa onnistunut tämän osalta hyvin
- Huomioiden työntekijöiden resurssit, ihan ok
- Ei, ennakoiva tieto oli puuttunut: järjestöjen asema oli selkeä hyvinvointialueella ja järjestöavustusten muutokset valmistellaan hallitusti
- Ei ollut riittävän selkeää materiaalia (kognitiivinen saavutettavuus). Materiaali oli turhauttavan vaikeaselkoista, lyhenteitä ja pitkiä "sanahirviöitä" käytetään



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:



- Oltiin illahtutuneita lisäresursseista, odotukset olivat ylittyneet tältä kannalta
- Osittain: yhdessä Järjestöjen sote-muutostuen kanssa saataisiin valtakunnallisesti vielä enemmän
- Olisi kaivattu vammaisjärjestökohtaista kohtaamista



### Vaikuttamistyö:



- Yhteinen vaikuttamistyö oli jäänyt vähäiseksi
- Järjestöjen sote-muutostuen toiminta oli jäsentynyt loppua kohden, ja oli muuttunut tavoitteellisemmaksi, mm. kumppanuuspöytä suunniteltiin. Kumppanuuspöytä -mallissa oli edelleen epäselvää, miten vaikuttaminen hyvinvointialueelle toteutuu sen kautta

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Julkiset toimijat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa

### Tiedon välitys:

- ✓ Järjestöasiantuntijat olivat toimineet joustavasti, vastanneet nopeasti tarpeisiin, ideoineet tapahtumasisältöjä ja viestintää, olivat olleet mukana poliittisissa pienryhmätyöskentelyissä. Myös kaksikielisyys oli luonut lisäarvoa, materiaalin lukeminen ja tuottaminen sekä keskustelujen käyminen ruotsin kielellä oli ollut iso positiivinen asia

### Tuen saanti:

- ✓ Jos olivat antaneet konkreettiset ohjeet järjestöille oman alueellisen työn esiintuomisesta oman näkyvyyden lisääntymiseksi/toiminnan merkityksen esiintuomiseen ja tukea järjestöjen oman palvelutuotannon ja palvelukuvausten tekemisiin, niin olivat voimauttaneet järjestöjä, mutta ei oltu kohdattu tai kuultu Järjestöjen sote-muutostuen henkilöä omassa roolissa toimialuejohtajana

## Kanta-Häme, Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa

### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- ✓ Ei oltu osattu odottaa muutostukea, se oli vain tapahtunut, oli ollut bonus omaan tekemiseen
- ✓ Järjestöjen kanssa hyvä yhteistyö oli jatkunut. Järjestöjen sote-muutostuen kanssa aktiivisempi yhteydenpito oli ollut vähäisempää vuoden 2022 lopulla.
- ✓ Oli ja ei. Hyvinvointialueen ja kuntakentän välillä oli edelleen haaste kumppanuuksien rakentamisessa, tasapainoisen ja ehyen mallin luomisessa järjestöjen tukemiseen vaikuttavasti ja oikeudenmukaisesti. Tarvitaan pidemmällä aikavälillä toimiva ratkaisu. Vastaisuudessa tähän voisi ehkä tarvita lisää tukea.

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Julkiset toimijat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala



### Tiedon välitys:

- Odotukset olivat täyttyneet: oli saatu kansallista ohjausta
- Olivat täyttyneet: oli saatu tietoa ajankohtaisista asioista
- Eivät olleet täyttyneet, korkeintaan vähäisissä määrin tiedon saamisen myötä



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- Kyllä, olivat täyttyneet: hyvän vuorovaikutteisen ja säännöllisen yhteistyön jatkuminen
- Kyllä olivat täyttyneet: tuen saaminen hyvinvointialueen vuosittaisiin neuvotteluihin ja olisi mukana suunnittelemassa muitakin tilaisuuksia, joihin järjestöt ja hyte-toimijat tulevat mukaan
- Kohtalaisesti olivat täyttyneet: Järjestöjen sote-muutostuki mukana suunnittelemassa yhteisiä järjestöille suunnattuja tilaisuuksia, ja näin antamassa järjestöjen näkökulmaa
- Eivät olleet täyttyneet: asiantuntijan asiantuntemusta oli vähän voinut hyödyntää. Olisi kaivattu enemmän työparityötä, mutta se ei ollut toteutunut
- Eivät olleet täyttyneet: valmisteluun liittyvää valmista materiaalia, jota olisi voinut hyödyntää sopivissa tilanteissa, oli pystytty hyödyntämään vain vähän

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Julkiset toimijat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

### Tiedon välitys:



- Kyllä: alueellisesti järjestöasiantuntija oli edistänyt lähellä.fi-alustan lanseerausta



- Ei: valtakunnallisesti SOSTE ja Järjestöjen sote-muutostuki eivät olleet ottaneet lähellä.fi palvelua ajettavaksi asiaksi. Jos järjestöt eivät ole löydettävissä digitaalisesti, heidän kanssaan ei voi tehdä yhteistyötä

### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:



- Kyllä täyttyi, mutta odotukset eivät olleet kovin suuria, sillä työtä oltiin tehty jo paljon etukäteen. Toiveena oli ollut, että sovitut asiat toteutuvat ja "pienen pöydän" keskustelun ylläpito, on mukana hyvinvointialueen hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan liittyvät asiat huomioitua (vertaistuki ym).



- Toive siitä, että järjestöasiantuntija / Järjestöjen sote-muutostuki huomioisi tasavertaisesti muutkin kuin sote-järjestöt, ei ollut riittävästi toteutunut

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Julkiset toimijat jaoteltuna ryppäittäin järjestöasiantuntijan vastualueiden mukaisesti

## Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala



### Tiedon välitys:

- Järjestöavustuksiin liittyen oli saatu tukea, mutta se tuli enemmän valtakunnallisista työryhmistä, eikä niinkään Järjestöjen sote-muutostuen työntekijältä. Järjestöjen sote-muutostuen työntekijä oli osallistunut myös näihin työryhmiin, vaikea erottaa, mikä oli ollut muutostuelta tulevaa tukea



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- Kyllä, vastaaja ei tarkentanut vastaustaan
- Kyllä: yhteistyö oli ollut avointa ja vastavuoroista
- Eivät täsmätuen osalta kokonaisuudessaan, ja toiveet olivat ehkä olleetkin mahdottomia näin jälkikäteen ajatellen.
- Ei: ei oltu luotu yhteistä valtakunnallista linjaa, vaan olivat senkaltaisia, että ne alueellisesti ratkaistaan. Muiden alueiden käytäntöjä oli saatu tietoon, vaikka yleisiä tai valtakunnallisia linjauksia ollut tullut

## Itä-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Vantaa ja Kerava, Helsinki



### Yhteistyö Järjestöjen sote-muutostuen kanssa ja tuen saanti:

- Odotukset olivat ylittyneet, Järjestöjen sote-muutostuki on toiminut järjestöpuolen vastinparina läpimenokautena. Yhteistyö on ollut tiivistä.
- Kyllä, Järjestöjen sote-muutostuki on ollut mukana fasilitoimassa myös vuonna 2023.
- Kyllä: Oli nimetty uusia hyvinvointialueen henkilöitä ja yhteistyö oli muuttunut tarpeen mukaan uusille henkilöille, eli yhteistyö on jatkunut ja kehittynyt tarpeenmukaiseen suuntaan
- Ehkä se tästä lähtee eteenpäin. Ei oltu itsekään otettu yhteyttä ja pyydetty apua.

# Odotusten toteuma vuonna 2023

Kansallisen tahon vastaajat



## Tiedottaminen sekä yhteistyö julkisten toimijoiden ja Järjestöjen sote-muutostuen kanssa:

- Kyllä: oli pidetty yhteiset terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen asiat esillä eri kanavissa
- Kyllä: Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut aktiivinen aloittaneilla hyvinvointialueilla
- Kyllä: kahdensuuntainen tiivis yhteistyö oli säilynyt
- Ei: kestävän kasvun ohjelmassa (RRP) järjestöt eivät olleet tähän mennessä näyttäytyneet aktiivisina/osallisina. Se ei välttämättä johdu järjestöistä vaan rahoitusrakenteesta



## Tuen saanti:

- Kyllä: alueiden kansalaisten osallistumismallit, osallisuusteema oli onnistunut
- Kyllä: Järjestöjen sote-muutostuki voisi olla auttamassa miten järjestöt ovat mukana alueiden kansalaisten osallistumismallien kehittämisessä
- Ei: Järjestöjen sote-muutostuki voisi olla auttamassa vaikuttavuusperusteisten hankintamallien monistamista/koordinoimista. (Asia ei ollut edennyt vielä tähän kehittämistyöhön, koska aika oli mennyt toiminnan käynnistämiseen, turvalliseen toimintaan)





# Odotusten toteuma vuonna 2023

Kansallisen tahon vastaajat



## Erityishuomio tiettyihin kohderyhmiin ja palveluihin:

- Kyllä: osatyökykyiset työttömät ja vammaiset, erityishuomioinen, esim. heidän työllisyyspalveluidensa edistäminen
- Kyllä: mielenterveys- ja päihdepalveluiden erityishuomioinen, esim. edistää heidän huomioimisensa sotepalveluissa
- Kyllä: nuoret väliinputoajien erityishuomioiminen, esim. edistää heidän huomioimisensa sotepalveluissa
- Kyllä: oli ollut jaksamista alueiden erityistarpeiden esilletuomiseen. Alueellinen ratkaisu oli auttanut
- Kyllä päätelmänä, mutta ei osata sanoa varmasti: oli ollut alueiden suuntaan yksilöllisten ratkaisujen miettimistä/löytämistä
- Kyllä, mutta oliko tehty riittävästi: kuntalaisen ja päättäjien suuntaan oli tunnistettu erilaisia tarpeita, ja konkretisoitu hyödyt
- Vaihdellen: digitalisaatio: miten järjestöt pysyvät mukana digitalisaatioissa



# Tulevaisuuden odotukset ja jatkotuen tarve

## Tulevaisuuden odotukset järjestöjen tuelle SOSTElta jatkossa, koonti

Vastaajat	Yhteistyö	Tukeminen	Tiedottaminen	Koulutus	Tilannekuva	Vertailutieto	Edunvalvonta	Vaikuttaminen	Kehittäminen
Järjestöt	X	X	X	X	X	X	X	X	
Kansallinen taho	X	X	X		X		X		X

## Tulevaisuuden odotukset järjestöjen tuelle verkostojärjestöiltä jatkossa, koonti

Vastaajat	Yhteistyö	Tukeminen	Tiedottaminen	Koulutus	Tilannekuva	Vertailutieto	Edunvalvonta	Vaikuttaminen
Järjestöt	X	X	X	X	X	X	X	X

# Järjestöjen tulevaisuuden odotukset järjestöjen tuelle SOSTElta jatkossa

## Tuen tarve

- Samankaltaista tukea toivotaan jatkuvan kuin tähänkin asti. Tuen toivotaan jatkuvan niin kauan, että hyvinvointialueet ovat saaneet toimintansa kunnolla käyntiin.
- Toivotaan vertaistuellista järjestöjen verkostoitumisen vapaamuotisempaa alustaa.
- SOSTEn toivotaan tutustuvan järjestökenttään ja olevan mukana aktiivisesti huomioiden alueiden erityispiirteet, koska kaikki mallit eivät ole suoraan siirrettävissä.

## Tiedottaminen, koulutus ja vertailutieto

- Tiedotusta, hyvien käytänteiden jakamista, ajankohtaiskatsauksia hyvinvointialueiden toiminnasta, konkreettisia selvityksiä järjestötoiminnan hyödyistä, kokoavaa tietoa koko järjestökentälle.
- Valtakunnallista tietoa, jota voidaan käyttää vaikuttamistyössä sekä valtakunnallisesti koordinoitua tietoa, jota voitaisiin paikallisesti hyödyntää esim. toiminnan perusteluissa.
- SOSTEn kiertueet jatkossakin hyvinvointialueille, sillä niissä asiat konkretisoituvat ja saadaan vaikutusvaltaa. Näitä voisi kalenteroida esim. kerran vuodessa. Myös live-tapahtumille olisi tilausta.
- SOSTE olisi kokoava voima, joka saisi yhteistyön ja yhteistyöfoorumit syntymään, eli yhdyspinnat eri toimijoiden kanssa rakennettua.
- Palvelua tuottavien järjestöjen erityisyyden ja aseman esiin nostaminen hyvinvointialueella olivat edelleen ajankohtaisia ja keskeisiä asioita, ja niitä tulisi edistää jatkossakin.
- Alueiden vertailua
- Koulutuksellista tukea

## Edunvalvonta

- Yhteisten tavoitteiden ja toimenpide-ehdotusten määrittelyä jatkossakin järjestöille, esimerkiksi liittyen paikallisesti edistettäviin asioihin.
- Järjestöjen asemaa pitäisi saada nostettua vahvemmin, koska ennaltaehkäisevä työ ja palvelut jäävät vahvasti heille.
- Hyvää valtakunnallista vaikuttamistyötä ministeriön päätöksentekoon, erityisesti rahoitusnäkökulmasta (rahoitustavat, -tahot).
- Keskeistä on järjestöjen edunvalvonta, tukeminen alueilla sekä selkeä alueellinen strategia, miten edesauttaa järjestötoimintaa ja sen edellytyksiä.

# Kansallisen tahon tulevaisuuden odotukset SOSTEn toiminnalle jatkossa

## Tuen tarve

- Kansallisen järjestötoiminnan tukemista ja mahdollistamista. Toimijoiden keskinäisen löytymisen tukeminen.

## Yhteistyö, tiedottaminen ja tilannekuva

- Viestinnällisen yhteistyön jatkuminen.
- Hyvinvointialueiden kanssa tehtävä verkostoyhteistyö.
- Yhdyspintojen yhtenäistäminen sekä niiden edelleen rakentaminen.
- Hyvinvointialueiden taloustyön jatkaminen yhteistyössä myös osana sote-uudistuksen asioita.
- Tilannekuvaa alueilta järjestöjen mukanaolosta hyvinvointialueiden toiminnassa jatkossakin, vaikka erillistä muutostukitiimiä ei enää ole.

## Kehittäminen

- Aktiivisesti mukana hyvinvointialuetasoisessa sote-palvelujen kehittämistyössä.

# Järjestöjen tulevaisuuden odotukset verkostojärjestöjen tuelle jatkossa

## Yhteistyö, tiedottaminen ja tilannekuva

- Yhteistyön jatkuminen ja järjestöjen yhteisten koulutusten tai hankkeiden ylläpitäminen
- Erialaisten asioiden tiedottaminen ja opastaminen esim. jäsenmääristä ja niiden kehityksestä, mitä tapahtuu julkisella puolella.
- Dialogin käyminen myös maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan kanssa.
- Olisivat taustatahoja, jotka kutsuisivat järjestöt yhteen ja pääsisi yhdessä keskustelemaan esim. millä tavoin pääsevät hyvinvointialueen työntekijöiden tietoisuuteen järjestöinä tai tekemään yhteisen toimintasuunnitelman ja sopimaan yhteisistä tavoitteista vaikuttaa, mikä on Hyte ry:n rooli tai tukemaan eri hyvinvointialueiden tasavartaista kehittämistä.
- Verkostojärjestöt kutsuisivat järjestöt ja julkiset toimijat yhteen ja toimisivat järjestöjen äänitorvena julkisten toimijoiden ja järjestöjen välissä
- Tulisi taata aistiesteettömät ja kognitiivisesti saavutettavat tilaisuudet, joissa voi tehdä yhteistyötä. Pitäisi päästä paremmin vaikuttamaan myös palvelujen kehittämiseen, ei vain rakenteisiin.
- SOSTEn strategiaan vaikuttaminen: jäsenjärjestöjen äänen kuuluminen on tärkeää
- Järjestö toimiessa vapaaehtoistyön voimin, mahdollistaisivat konkreettisen avun
- Keskisuurten ja isojen järjestöjen tasapuolinen huomioiminen
- Ajankohtaisten vaikuttamisen paikkojen ja keskeisten teemojen esiin nostaminen

## Edunvalvonta

- Järjestöjen edunvalvontaa suhteessa viranomaisiin

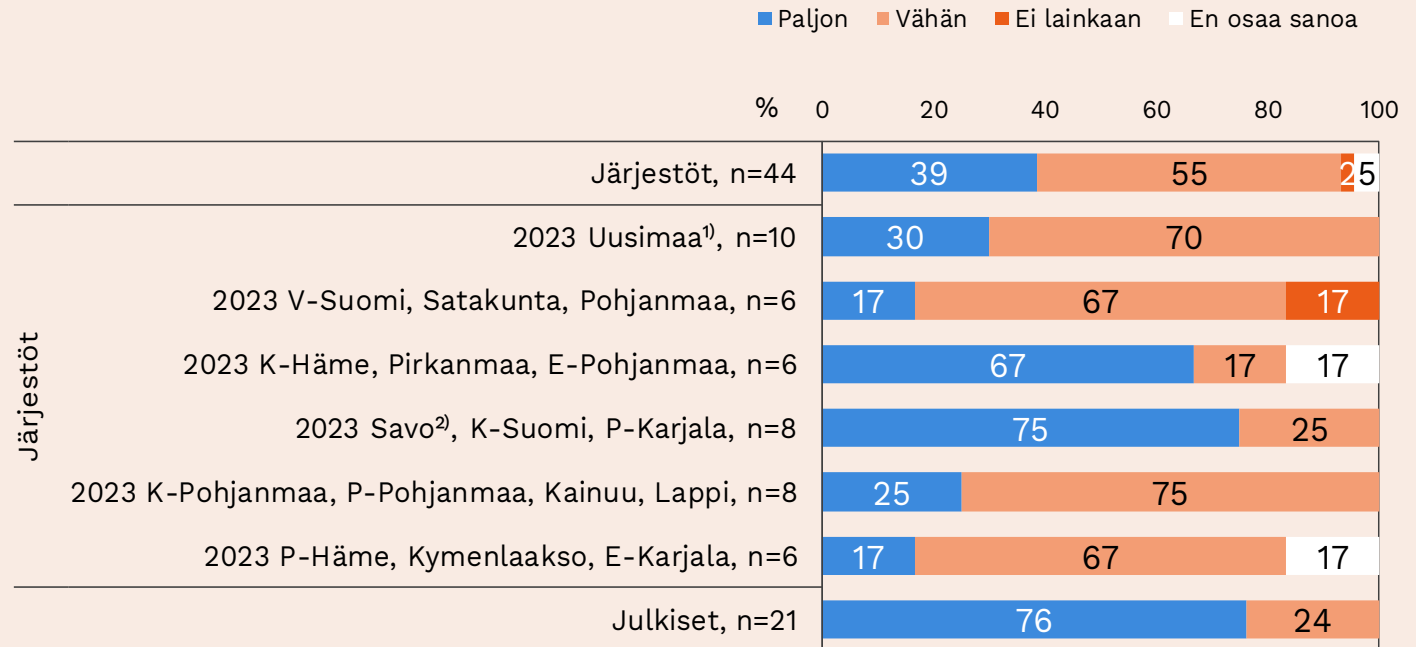
Lisäksi toivotaan positiivista tekemistä ja asennetta sekä luottamuksen ilmapiiriä, joiden merkitys on erityisen tärkeä, kun muutokset ovat isoja

# Järjestöt ja julkiset toimijat: yleisesti rahoituksen selkiytyminen

- Yli puolet järjestövastaajista katsoi, että järjestöjen rahoitukseen liittyvät asiat eivät olleet tässä vaiheessa selkeitä.
- Julkisille vastaajille järjestöjen rahoitus oli selkeälle enemmistölle selkeitä.
- Selkeinä rahoitusasioita pidettiin **Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan** alueella.
- **Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan** alueella sekä **Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan** alueella vain vajaa viidennes ajatteli rahoitusasioiden olevan selkeitä.

Onko järjestöjen asema selkiytynyt riittävästi tässä vaiheessa ajatellen järjestöjen rahoitusta ja yhteistyörakenteita?

Rahoitus



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöjen aseman selkiytyminen järjestöjen rahoituksen kannalta

## Järjestöt

Yli puolet vastaajista koki, että järjestöjen asema oli selkiytynyt rahoituksen osalta vähän.

- Hyvinvointialueet ja järjestöavustukset olivat rakentuneet, mutta pitkäntähtäimen rahoitus oli täysin epäselvä, koska valtakunnalliset rahoitusmallit olivat vielä vaiheessa.
- Huolestuttaa jatko alueiden niukkenevien budjettien vuoksi.
- Selkeä keskustelu hyvinvointialueen ja kuntien välillä järjestöjen rahoituksesta ja siihen liittyvistä rooleista puuttui, esimerkiksi rajapinnat: Kumpi rahoittaa esimerkiksi liikuntajärjestöjä?
- Rahoitukseen liittyvien termien käyttö oli haasteellista ja sekavaa, oli myös epäselvää, mitä rahaa haetaan, mistä, ja mille vuodelle.

Alle puolet vastaajista koki järjestöjen aseman selkiytyneen rahoituksen osalta paljon.

- Järjestöjen asema oli selkiytynyt aika hyvin rahoituksen osalta.
- Toiminta- ja kumppanuusavustukset olivat olemassa, rahoituksen saanti oli edelleen epävarmaa hyvinvointialueiden rahoitustilanteen ollessa heikko.

## Julkiset toimijat

Yli puolet vastaajista koki järjestöjen aseman selkiytyneen rahoituksen osalta paljon.

- Järjestöjen toiminta-avustukset jaettiin ensimmäistä kertaa ja siihen oltiin luotu alusta alkaen malli, jota myös jatkokehitetään palautteen perusteella.
- Rahoitustarve oli selkeä, oli toimittu jo pitkään kuntayhtymäpohjaisesti
- Järjestöfoorumi käynnistellyt toimintaansa ja oli päästy hyvin vauhtiin, missä edelleen rahoitusasioita edistetään, esimerkiksi parantamalla entisestään nykyistä järjestöavustusmallia
- Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut tosi hyvä tuki järjestöavustusten kriteerien tekemisessä ja koko järjestöavustusten myöntämisprosessissa, tässä tarvitaan myös benchmark-tietoa.
- Asema oli tänä vuonna selkeä, mutta uudistuksia rahoitukseen oli tulossa vasta vuonna 2025.

Noin neljännes vastaajista koki järjestöjen aseman selkiytyneen rahoituksen osalta vähän.

- Kuntien kanssa oli tarkennettavaa. Kuntien järjestöavustuksista ei siirtynyt mitään hyvinvointialueelle, joten järjestöjen tuki aloitetaan tyhjältä pohjalta, rahoituksen selkiytyminen vielä aluillaan
- Järjestöjen rahoituspohjat ja rahoitusmekanismit olivat tietyllä tavalla kysymysmerkki.



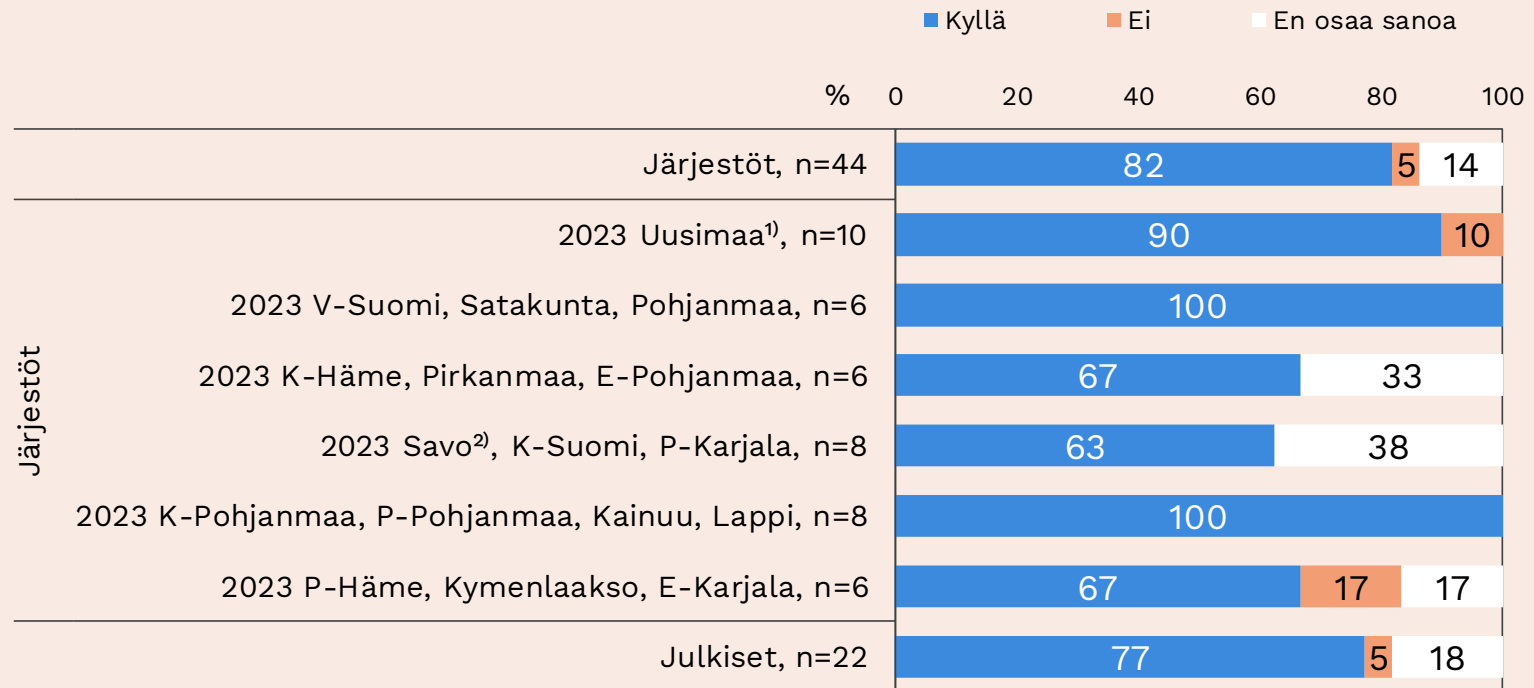
# Kansallinen taho: Järjestöjen aseman selkiytyminen järjestöjen rahoituksen kannalta

- Suurin osa vastaajista koki, että järjestöjen asema oli selkiytynyt rahoituksen osalta vasta vähän. Vastaajat toivat esiin, että oli alueellisia eroja toteutuksessa: koska alueet ovat erilaisia, tilanteet vaihtelevat todella paljon. Osa koki, että yhteistyö hyvinvointialueiden ja kuntien välillä oli vielä hyvin keskeneräistä ja se vaikuttaa rahoitukseen. Koettiin, että oli kuitenkin edistetty asioita paljon ja Järjestöjen sote-muutostuen työ oli ollut hyvää.

# Järjestöt ja julkiset toimijat: Jatkotuen tarve

- Yli 80 % järjestövastaajista ajattelee jatkotuen olevan tarpeellista. Vain 5 % ei näe sitä tarpeellisena.
- Myös julkisista vastaajista miltei 80 % näkee jatkotuelle tarpeen.
- **Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan** alueella sekä **Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin** alueella kaikki järjestövastaajat näkevät jatkotuen tarpeellisena.

## Tarvitaanko jatkotukea?



<sup>1)</sup>Uusimaa=Itä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Helsinki ja Vantaa-Kerava

<sup>2)</sup>Savo=Etelä-Savo ja Pohjois-Savo

# Järjestöt: Jatkotukea tarvitaan

- Tarvemäärittelyn ensisijaisuus - pitää määritellä, mihin tarpeeseen jatkotukea tuotetaan, millä tavoitteilla ja millä menetelmillä.
- SOSTElta järjestöjen näkyväksi tekemistä erityisesti hyvinvointialueille, järjestöjen toiminnan kuvausta ja niistä viestimistä sekä eri järjestöjen kampanjoita esim. verkkosivuilla, jotta ne löytyvät paremmin, lisäksi järjestöjen aseman säilyttäminen vahvana, että laadukas järjestötoiminta jatkuisi edelleen Suomessa.
- SOSTElta verkostojärjestöille alueellista tukea ja valtakunnallista tiedon tuotantoa.
- SOSTEn rooli voisi olla tehokkaammin hyvinvointialueiden tilanteiden seuraaja, vertailutiedon kerääjä datasta eri hyvinvointialueilta, miten paljon esimerkiksi käytetään rahaa vammaispalveluihin milläkin alueella.
- SOSTElta tukea mallin järkevöittämiseksi (jotkin päätökset pystytään vain valitusten kautta viemään eteenpäin).
- SOSTElta tai joltain muulta vahvalta, uskottavalta ja vakiintuneelta toimijalta riittävästi resursoitua tukea esim. järjestöille vaikuttamistyöhön/vaikutusmahdollisuuksien rakentamiseen ja lisäämiseen, konkreettisten yhteistyösopimusten ja -mallien luomiseen julkisen puolen kanssa, erilaisten rahoitusmuotojen tunnistamiseen, ymmärrykseen ja osaamiseen, kuten miten yrityskumppanuuksia ja sponsoreja voisi hyödyntää laajemmin järjestökentällä, lisäksi järjestöyhteistyöhön yhteisten rahoitusten hakemisessa.
- Stealta selkeää roolia ja rahoitusta maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunnan jatkamiseksi. Lisäksi verkostojärjestöjen neuvottelukunnalle toivotaan lisää voimaa.
- Yhteisten tavoitteiden mukaiseen vaikuttamistoimintaan liittyvän tukimateriaalin tuottaminen.
- Hyvinvointialueelta esimerkiksi viestinnällistä yhteistyötä ja asiakasohjautuvuuteen tukea ja sen vahvistamista.
- Kumppanusavustuksien jakaminen on ollut toimimatonta eikä ole tukeneet järjestöjen toimintaa tai rahoitusta (lyhytjänteisyys).

# Järjestöt: Jatkotukea tarvitaan

- Jokin kokoava toimija esim. järjestökoordinaattori tarvitaan järjestöjen välille sekä hyvinvointialueiden ja järjestöjen välille, alueellista panosta ei sovi unohtaa. Tarvitaan kaikkien järjestöjen asemaa ajavia tahoja/taho.
- Ymmärryksen lisääntymiseen, miten hyvinvointialuesiirtymässä luontaisesti syntyneitä rakenteita ja yhteistä maakunnallista toimijuutta voisimme hyödyntää vahvemmin.
- Tukea järjestöjen yhteistyöhön ja vaikuttavuuden mittaamiseen.
- Kansallisen tason keskustelua ja pohdintaa, miten järjestöjen rooli osana palvelujärjestelmää tuodaan näkyväksi.
- Alueelliselta sosiaali- ja terveysturvayhdistykseltä toivotaan isomman roolin ottamista verkostoyhteistyön rakentamiseen.
- Koko hyvinvointialueelle tarvitaan kokonaisjärjestötyötä koordinoiva yhteisjärjestöverkosto.
- Säännöllisiin tapaamisiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sekä järjestöedustajien kanssa, jossa olisi aktiivista vuoropuhelua.
- Enemmän vuorovaikutushaasteisten henkilöiden näkemysten esiin saamiseen, jotta voidaan lisätä saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta.
- Kansalaisjärjestötoiminnan jatkuvuuteen tukea. Kansalaisjärjestötoiminta on halpaa, tutkitusti vaikuttavaa, ja se tuottaa hyvinvointia ja osallisuutta.
- Ei tämän kaltaista tukea mitä nyt on ollut. Tiiviimpää yhteistyötä, miten hyödynnetään muiden valtakunnallisten järjestöjen osaamista/ osittain substanssin siirto järjestöjen välillä.
- Mikä on SOSTEn rooli tässä valtakunnallisen näkökulman tukemisessa? Siteiden luominen. Nyt tehdään, mutta se ei näy haastateltavalle suoraan konkreettisenä työnä. On tunne siitä, että palautetta katsotaan nyt kapeasta näkökulmasta tämän hankkeen/haastateltavan työn näkökulmasta. Liitolle Järjestöjen sote-muutostuki on näyttäytynyt kenties paremmin kuin haastateltavalle.
- Pieni osa vastaajista koki, ettei jatkotukea tarvita, joko heillä on se tieto, mitä tällä hetkellä tarvitaan tai alueellinen tuki oli riittävä.

# Julkiset toimijat: Jatkotukea tarvitaan

- Alueellisuuden ja paikallisuuden esiin saaminen. Jos on paikallista järjestötoimintaa, toivotaan että säilyy kunnissa ja sitä hva haluaa tukea pääosin. Haluamme, että pienet järjestöt verkostoituvat keskenään ja kannustetaan kaikenlaiseen yhteistyöhön.
- Tarvitaan vertailuaineistoa hyvinvointialueiden välillä.
- Koordinoivaa kansallista järjestöasiantuntija-tyyppistä järjestötyön tukea yli sektori ym. Rajojen.
- SOSTElta toivotaan lähellä.fi -palvelun levittämistä valtakunnallisille järjestöille.
- SOSTElta toivotaan tukea siihen, miten käytännössä saadaan järjestöt osaksi palvelujärjestelmää.
- SOSTElta apua kansallisesti jaettavasta tiedosta onnistuneista käytännöistä ja ratkaisuista. Valtakunnan tason rahoitukseen vaikuttaminen ja vaikuttamistyön koordinointi. Pienet järjestöt tarvitsevat tuekseen tukea ja osaamista asioiden eteenpäin viemiseksi.
- Alueellisesti sosiaaliturvayhdistykseltä "yhden luukun järjestöpalvelua" (lähellä.fi, järjestöneuvoja ja olkatoiminta sairaaloissa).
- Tarvittaisiin vastinpari kolmannelle sektorille, joka koordinoi ja auttaa tiedottamisessa ja on linkkihenkilö eri suuntiin.
- Hyvinvointialueelle tarvitaan uusia toimintatapoja yhteistyöhön, esim. kumppanuuspöydät. Edellä mainittuun motivointi- ja käytännön tukea.
- Hyvinvointialueen ja järjestöjen näkökulmasta toimintaa täytyy konseptoida uudelleen esim. siinä, miten järjestöjen palvelut asemoituvat suhteessa hyvinvointialueen palvelutuotantoon.
- Hyvinvointialueen näkökulmasta olennaisia järjestökumppaneita kuunneltaisiin ja tuki tulisi heidän kauttaan. Tarvitsisimme enemmän tukea verkostoissa toimiville järjestöille ja paikallisjärjestöjen aseman vahvistamista hyvinvointialueella.
- Palveluprosesseihin liittyvään integrointiin järjestöjen kanssa yhteistyössä, hyvät käytännöt, benchmarkkaus-tieto. Järjestöjen kustannusvaikuttavuus ja ketteryys ovat merkittäviä, tästä tulisi saada luotettavaa tietoa. Vaikuttavuuden tueksi tarvitsemme palveluprosessien kehittämistä asiakasnäkökulmasta
- Yhdenmukaistamaan avustamisen menettelyjä (hakeminen, myöntäminen, seuranta, raportointi, valvonta) eri tasoilla (kunnat, hva, valtio).
- Selkeyttämiseen, mitkä asiat kuuluvat kunnille ja hyvinvointialueelle.
- Kansalliseen seurantaan, taustatietoa ja taustatukea, mutta myös järjestöyhteistyön ja järjestöjen merkityksen sekä kustannusvaikuttavuuden esillä pitämistä. Järjestöt ovat iso osa hyte-kokonaisuutta ja hyte-työtä, järjestöillä on hyvin laaja yhteiskunnallinen merkitys.
- Pieni osa vastaajista koki, ettei jatkotukea tarvita, sillä hankkeita oli ollut hyvin paljon. "Hankeähky", resurssipula henkilöstöltä ja hankkeet veivät aikaa. Hyvät nykyiset rakenteet pitäisi juurruttaa käytäntöön ja sitten voi katsoa tilannetta uudelleen.

# Kansallinen taho: Jatkotukea tarvitaan

- Koettiin, että hyvinvointialueet ovat tulevaisuudessa uusi hallintotaso ja järjestötoiminnan tukemiseen siellä tulee olla selkeä vastuujako järjestöillä.
- SOSTElla voisi olla rooli järjestöistä suhteessa hyvinvointialueisiin ja se voisi olla julkisen tahon yhteistyökumppani alueiden ohjauksen tukena esim. hyte-kehittämisessä.
- SOSTElla olisi rooli, kuten Järjestöjen sote-muutostuella, jatkamaan hyvinvointialueiden kanssa yhteistyötä, vrt. Hyvil Oy (=hyvinvointialueiden perustama oy, joka edustaa hyvinvointialueita, vastaava kuin kuntaliitto).
- SOSTElta digitalisaatioon ja tiedolla johtamiseen, hyvinvointitalouteen.
- Vastaaja ei ota kantaa keneltä, mutta jatkotukea tarvitaan yhdyspintatyön kehittämiseen alueilla (järjestöt toimijoina mukana riittävästi hyvinvointialueilla, ei THL tai Kuntaliitto).

# FCG.

## 3. Johtopäätökset ja ulkoisen arvioinnin koonti

# Järjestöjen sote-muutostuen antaman tuen vaikutukset olivat vaihtelevia eri alueilla

- Selvityksen mukaan osa vastausten erilaisuudesta johtui hyvinvointialueiden eritahtisuudesta valmiudessa sote-uudistukseen. Toisaalta osa erilaisuudesta johtui alueiden erityispiirteistä, kuten väestön rakenteesta, palvelutarpeista ja välimatkoista.
- Järjestöjen sote-muutostuen antamassa tuen toteutuksessa oli ollut myös haasteita, jotka heikensivät tuen saantia. Erityisesti Järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijan vaihdos tai poissaolot olivat aiheuttaneet katkoksia ja epäjatkuvuutta aluetyössä. Tämä on saattanut vaikuttaa negatiivisesti osan alueiden järjestöjen luottamukseen ja yhteistyöhön Järjestöjen sote-muutostuen kanssa.
- Alueelliset erot toteutuksessa vaikuttivat osaltaan esimerkiksi kokemukseen siihen, miten järjestöjen asema selkiytyi järjestöjen rahoituksessa yleensä. Tosin tässä lisäksi nähtiin vastausten ero järjestöjen ja kansallisen tahon (asema selkeytyi vähän) sekä julkisen tahon välillä (asema selkeytyi paljon).



# Järjestöjen sote-muutostuki oli tuonut lisäarvoa toiminnallaan

- Selvityksen mukaan Järjestöjen sote-muutostuen tukea saaneet kokivat saaneensa lisäarvoa erityisesti tilannekuvan saamisessa sote-uudistuksesta ja vaikuttamisessa sote- ja hyte-valmisteluun. He myös arvostivat sitä, että Järjestöjen sote-muutostuki oli tuonut heille tietoa ja kuvausta järjestökentän toiminnasta ja osaamisesta sekä edistänyt yhteistyötä ja verkostoitumista julkisten toimijoiden kanssa.
- Vastaajat myös toivat esiin, että Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut osittain vaikeasti erotettavissa SOSTEn toiminnasta, joten oli ollut haastavaa erottaa, kummalta tukea oli saatu.

# Yhteistyörakenteet ovat hyvinvointialuekohtaisia ja erilaisia tai valmistelu on vasta käynnissä

- Järjestöjen sote-muutostuen tuki oli ollut hyödyllinen, mutta ei ratkaiseva keino edistää yhteistyösuhteiden ja rakenteiden kehittämistä ja selkiyttämistä järjestöjen ja julkisten toimijoiden välillä. Selvityksen mukaan Järjestöjen sote-muutostuella tukea saaneet kokivat, että yhteistyö julkisten vastaajien ja Järjestöjen sote-muutostuen järjestöasiantuntijoiden kanssa oli toiminut hyvin ja se oli pääsääntöisesti tukenut sote-uudistuksen valmistelua.
- He myös toivat esiin, että Järjestöjen sote-muutostuki oli tuonut heille tukea yhteistyösuhteiden rakentamiseen järjestöjen ja julkisten toimijoiden välillä. Julkisista vastaajista pienempi osa kuin järjestövastaajista koki saaneensa tällaista tukea. Koettiin, että tähän ei ollut enää tarvetta vuonna 2023, sillä ne oli luotu jo aiemmin tai ilman Järjestöjen sote-muutostuen tukea. Varsinaista kumppanuutta järjestöjen ja julkisten toimijoiden välillä tosin ei oltu osin löydetty. He myös totesivat, että yhteistyörakenteiden selkiytyminen oli ollut epätasaista eri alueilla. Julkisen tahon kokemus oli positiivisempi kuin järjestöjen tai kansallisen tahon kokemus.
- Lisäksi vastaajat kertoivat, että järjestöjen välisten yhteistyörakenteiden kehittämiseen ja vahvistamiseen oli ollut Järjestöjen sote-muutostuella tuen saamisessa alueellisesti suuria eroja.

# Järjestöjen sote-muutostuki ei ollut juurikaan lisännyt järjestöjen alueellista tunnettuutta, mutta merkitys selkeytyi

- Selvityksen mukaan Järjestöjen sote-muutostuen tukea saaneet kokivat, että järjestöjen merkitys sote- ja/tai hyte-asioissa oli selkiytynyt julkisten vastaajien mielestä, mutta järjestöjen toiminnan alueellinen tunnettuus hyvinvointialueellaan ei ollut laajasti kasvanut järjestövastaajien mielestä. He myös toivat esiin, että alueellisesti oli suuria eroja siinä, miten järjestöjen rooli hyvinvointialueiden palveluketjussa oli edistynyt.
- Osa kansallisen tahon vastaajista koki, että Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut edistämässä järjestöjen näkyvyyttä ja osallisuutta. Osa koki, ettei hyvinvointialuetasolla palveluketjujen suunnittelua oltu vielä aloitettu. He myös totesivat, että varsinaiseen hyte-työhön ei ollut ollut aikaa vuonna 2023. Lisäksi he kertoivat, että Järjestöjen sote-muutostuen rooli järjestöjen tukemisessa sote-keskusten palvelupolkuihin oli edelleen ollut vähäinen.

# Järjestöjen sote-muutostuki oli vahvistanut järjestöjen tietojohdamisen ja toiminnan näkyväksi tekemistä

- Järjestöjen sote-muutostuelta saatu tuki oli hyödyllinen keino välittää ajankohtaista ja kattavaa tietoa sote-uudistuksesta, järjestökentästä ja julkisen ja järjestöjen yhteistyöstä kaikille kohderyhmille. Selvityksen mukaan Järjestöjen sote-muutostuelta tukea saaneet arvostivat sitä, että he saivat säännöllisesti tietoa sote-uudistuksen etenemisestä ja osallistumismahdollisuuksista. He myös kokivat, että saatu tieto oli ollut hyödyllistä esim. vaikuttamistyön ja toiminnan suunnittelun kannalta.
- Osalla vastaajista oli ollut odotuksia Järjestöjen sote-muutostuelta digitalisaatioon tai niiden alustojen merkitykseen liittyen. Osassa alueita oli saatu tukea ja osassa ei. Osalla ne eivät olleet toteutuneet siksi, että niistä ei oltu keskusteltu heidän alueellaan, koska digitalisaatioasiat eivät olleet Järjestöjen sote-muutostuen prioriteettitehtävälisellä. Osa vastaajista puolestaan koki, että oli jo aiemmin ollut tietoinen esim. alustojen merkityksestä tai he eivät olleet kohdanneet alustoihin liittyviä haasteita/mahdollisuuksia.

# Järjestöjen sote-muutostuen toiminnan ulkoinen arvio, koonti

- Järjestöjen sote-muutostuki oli ollut hyödyllinen ja tärkeä toimija järjestöille ja hyvinvointialueille sote-uudistuksen valmistelussa. Alueellista vaihtelua tosin oli ollut paljon.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli onnistunut erityisesti tiedon välittämisessä ja yhteydenpidossa kohderyhmille.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli edistänyt järjestöjen roolin selkiyttämistä ja verkostoitumista hyvinvointialueilla, mutta ei ollut tukenut merkittävästi järjestöjen kumppanuutta julkisen sektorin kanssa.
- Järjestöjen sote-muutostuki oli lisännyt järjestötoiminnan näkyvyyttä ja merkitystä sote-palvelutuotannossa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, mutta ei ollut tukenut merkittävästi järjestöjen roolien esiintuomista sote-keskusten palvelupoluissa.

# Lopputulema odotuksista ja jatkotuen tarpeesta

- Kansallisen tahon ja järjestöjen odotukset SOSTElle jatkossa ovat samanlaisia, mitä toivottiin muutostuelta aiemmin
  - Tiedottamista
  - Tukemista
  - Kouluttamista
  - Vaikuttamista
  - Tutustumista järjestökenttään
  - Vertailutietoa
- Järjestöjen odotukset verkostojärjestöille olivat samansuuntaiset



**Kaikkien kohderyhmien suurimman osan mielestä jatkotukea tarvitaan!**

# FCG.

## 4. Suosituksia jatkokehittämiseen

# Jatkokehittämissuosituksia

- Järjestöjen sote-muutostuen antaman tuen jatkaminen jonkun toimijan toimesta jatkossakin ja siihen sijaisjärjestelyn kehittäminen, jotta järjestöjen tarvitsema tuki ei keskeydy.
- Tukea kaivataan
  - Järjestöjen alueellisen tunnettuuden lisäämiseen sekä kumppanuuden muodostumiseen, jotta järjestöt voivat tehdä hyvää yhteistyötä alueensa muiden toimijoiden kanssa.
  - Sote- ja etenkin hyte-valmisteluun/työhön vaikuttamiseen edelleen.
  - Yhdyspintojen yhtenäistämiseen sekä niiden edelleen rakentamiseen, yhteistyöfoorumien kokoamiseen.
  - Järjestöjen aseman selkiytykseen etenkin järjestöjen rahoituksen osalta ja edelleen myös yhteistyörakenteiden selkiytystä.
  - Järjestöjen roolien esiintuomiseen palveluketjuissa.
  - Vaikuttavuusperusteisten hankintamallien monistamiseen/koordinoimiseen.



FCG.